

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет
Факультет обліку і аудиту
Кафедра обліку та контролю в сфері публічного управління

ЛЕВИЦЬКА Марія Миронівна

**Формування фінансової звітності міжнародних
компаній та аналіз її показників**

спеціальність: 071 – Облік і оподаткування
магістерська програма – Міжнародний облік

Магістерська робота за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”

Виконала студентка групи
ОМОм-21
М.М. Левицька

Науковий керівник:
к.е.н., Мельник Н.Г.

Магістерську роботу допущено до
захисту
“___” _____ 2018 р.

Завідувач кафедри
_проф. Лучко М.Р. _____

Тернопіль – 2018

АНОТАЦІЯ

Левицька М.М. Формування фінансової звітності міжнародних компаній та аналіз її показників. – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» – Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль, 2018.

У роботі висвітлено роль та значення фінансової звітності для міжнародних компаній та розкрито основні принципи та вимоги до формування фінансової звітності; охарактеризовано форми фінансової звітності за НП(С)БО і МСФЗ; досліджено методику підготовки, трансформації фінансової звітності, перерахунку статей звітності згідно вимог МСФЗ на досліджуваному підприємстві; здійснено аналіз та оцінку якості фінансової звітності «МРІЯ Агрохолдинг».

ANNOTATION

Levytska M.M. Formation of the international companies financial reporting and analysis of its indicators. – Manuscript.

Research on obtaining an educational degree «Master» in specialty – 071 - «Accounting and taxation»– Ternopil national economic university, Ternopil, 2018.

The paper highlights the role and significance of financial reporting for multinational companies and discloses the main principles and requirements for the formation of financial statements; characterized forms of financial statements for NP(C)BO and IFRS; the method of preparation, transformation of financial reporting, recounting of articles of reporting in accordance with the requirements of IFRS on the investigated enterprise is investigated; the analysis and evaluation of the quality of the financial statements of the «MRIYA AgroHolding» was carried out.

РЕЗЮМЕ

Магістерська робота містить 104 сторінки, 10 таблиць, 32 рисунки, список використаних джерел із 85 найменувань, 10 додатків.

Метою магістерської роботи є висвітлення теоретичних аспектів формування фінансової звітності, розкриття її сутності та значення для міжнародних компаній, розкриття методики формування та аналізу фінансової звітності підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансова звітність компанії «Мрія Агрохолдинг» (м. Тернопіль)

Предметом дослідження є порядок та методика складання фінансової звітності міжнародних компаній.

Одержані результати та їх новизна: полягає в обґрунтуванні основних теоретичних підходів і рекомендацій, дотримання котрих значно покращить процес обліку та формування фінансової звітності в умовах переходу на МСФЗ, призведе до зростання рівня достовірності й ефективності економічної інформації відображеної у фінансовій звітності підприємства.

Ключові слова: фінансова звітність, міжнародна компанія, баланс, міжнародні стандарти фінансової звітності, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, консолідована фінансова звітність, фінансовий стан, ліквідність.

RESUME

The qualifying paper contains 104 pages, 10 tables, 32 drawings, a list of used sources of 85 titles, and 10 applications.

The purpose of qualification work is coverage of theoretical aspects of the formation of financial reporting, disclosure of its essence and importance for international companies, disclosure of the methodology for the formation and analysis of financial reporting of the enterprise.

The object of the research is financial reporting of the «Mriya Agro Holding» (Ternopil)

The subject of the research is the order and method of compiling financial reporting of the company.

The results obtained and their novelty are: to substantiate the main theoretical approaches and recommendations, the observance of which will considerably improve the process of accounting and formation of financial reporting in the transition to IFRS, will increase the level of reliability and efficiency of economic information reflected in the financial reporting of the enterprise.

Keywords: financial reporting, international company, balance sheet, international financial reporting standards, national accounting standards, consolidated financial reporting, financial position, liquidity.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	7
1.1 Значення фінансової звітності в діяльності міжнародних компаній	7
1.2 Характеристика форм фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами	17
1.3 Вимоги та принципи формування фінансової звітності.....	299
Висновки до розділу 1	37
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ КОМПАНІЇ	38
2.1 Підготовка та трансформація фінансової звітності у відповідності з МСФЗ 38	
2.2 Перерахунок статей фінансової звітності в іноземній валюті	43
2.3 Інші аспекти формування фінансової звітності міжнародних компаній.....	51
Висновки до розділу 2	587
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ	59
3.1 Оцінка якості фінансової звітності міжнародних компаній	59
3.2 Аналіз результатів міжнародної діяльності.....	676
3.3 Комплексний аналіз ефективності діяльності міжнародної компанії	743
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	85
ДОДАТКИ.....	Ошибка! Закладка не определена.

ВСТУП

Актуальність теми. Незважаючи на широке коло наукових досліджень, питання формування фінансової звітності міжнародних компаній відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку залишаються актуальними. Невирішеними є проблеми, з якими стикаються підприємства, які є суб'єктами міжнародної діяльності, потребують подальших досліджень питання аналізу показників фінансової звітності міжнародних компаній.

Фінансова звітність, як кінцевий продукт бухгалтерського обліку, що надається користувачам для прийняття рішень, завжди перебувала і перебуватиме в майбутньому в центрі уваги науковців та практиків. На основі аналізу рівня її якості констатують про релевантність облікової інформації та здатність системи бухгалтерського обліку задовольняти запити зацікавлених користувачів в обліковій інформації. Важливими є як проблеми змістовного наповнення показників бухгалтерської звітності, так і форма представлення даного інформаційного продукту, від якої залежить рівень її сприйняття користувачами.

Питання формування фінансової звітності її значення для міжнародної компанії та аналізу основних її показників досліджували такі вчені як М.І Боднар, Н.І. Георгієва, Ю.М. Грибовська, О.М. Дідловський, І.Ю. Спіфанова, М.Р. Лучко, Н.Г. Мельник та інші. Разом з тим, відсутність комплексних наукових досліджень, які б піднімали найбільш важливі проблеми в сфері фінансової звітності міжнародних компаній та виявляли основні тенденції її подальшого розвитку з урахуванням трансформації економічних умов функціонування підприємств, зміною підходів до управління підприємствами, зумовили доцільність та актуальність теми магістерської роботи.

Мета та завдання дослідження. Метою магістерської роботи є висвітлення теоретичних аспектів формування фінансової звітності, розкриття

її сутності та значення для міжнародних компаній, розкриття методики формування та аналізу фінансової звітності підприємства.

Відповідно до поставленої мети сформульовані такі **завдання**:

- визначити роль та значення фінансової звітності для міжнародних компаній;
- охарактеризувати форми фінансової звітності та здійснити порівняльний аналіз згідно вимог НП(С)БО і МСФЗ;
- розкрити основні принципи та вимоги до формування фінансової звітності господарюючих суб'єктів;
- дослідити процес підготовки та трансформації фінансової звітності згідно вимог міжнародних стандартів на досліджуваному підприємстві;
- розкрити методику перерахунку статей звітності в іноземній валюті;
- дослідити значення консолідованої фінансової звітності, звітності за сегментами;
- визначити роль фінансової звітності для компанії в умовах інфляції та проаналізувати вплив хенджування на її показники;
- здійснити аналіз фінансової звітності Агрохолдингу «Мрія»;
- провести оцінку якості звітності досліджуваної компанії;
- проаналізувати основні показники фінансової діяльності підприємства й визначити їх вплив на фінансові результати.

Об'єктом дослідження є фінансова звітність Агрохолдингу «Мрія» (м. Тернопіль)

Предметом дослідження є порядок та методика складання фінансової звітності компанії.

Методи дослідження. Під час написання магістерської роботи були використані як загальнонаукові так і спеціальні методи: порівняння – при дослідженні форм фінансової звітності та порівнянні їх за міжнародними й національними стандартами; групування – при розкритті основних вимог і принципів до формування звітності; математичні методи та методи

економічного аналізу для оцінки якості звітності, а також при розрахунку основних показників фінансового стану холдингу; графічні методи – для наочного відображення результатів дослідження.

Практичне значення полягає в обґрунтуванні основних теоретичних підходів і рекомендацій, наведених в магістерській роботі, дотримання котрих значно покращить процес обліку та формування фінансової звітності в умовах переходу на МСФЗ, призведе до зростання рівня достовірності й ефективності економічної інформації відображеної у фінансовій звітності підприємства.

При написанні магістерської роботи використано економічну та спеціалізовану літературу, періодичні видання, законодавчі та нормативні акти, щодо обліку, аудиту та аналізу збутової та маркетингової діяльності, а також дані обліку та звітності Агрохолдингу «Мрія».

Структура та обсяг магістерської роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи 104 сторінки друкованого тексту, у тому числі 32 рисунка, 10 таблиць. У роботі міститься 10 додатків. Список використаних джерел налічує 85 найменувань.

Апробація наукових досліджень. За результатами дослідження була опублікована стаття: Аналіз фінансової звітності міжнародної компанії[Текст] / М. М. Левицька // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 26 черв. 2018 р.] / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - С. 93-95.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.1 Значення фінансової звітності в діяльності міжнародних компаній

Однією із найважливіших умов ефективної діяльності сучасних підприємств є правильна побудова їх облікової системи. В економічній і спеціалізованій літературі виділяють: організаційну, методичну, технічну та інформаційну складову. Остання, в свою чергу, має дуже важливе значення для господарюючих суб'єктів. Адже підприємство щодня оперує великими обсягами інформації. На основі отриманих даних, компанії можуть побачити результати своєї діяльності через узагальнення їх у показники фінансової звітності.

На сьогодні усі діючі господарюючі суб'єкти можна поділити на декілька груп. До першої групи відносять підприємства, які провадять свою діяльність виключно в межах митної території своєї країни і не мають жодних зовнішньоекономічних зв'язків. До другої групи можна віднести підприємства, що здійснюють свою діяльність за місцем реєстрації у межах держави та при цьому мають тісні економічні відносини з представниками інших країн. Компанії, які здійснюють свою діяльність в межах митної території однієї країни, а фактичне місце реєстрації в іншій, а також компанії, які здійснюють свою діяльність на території відразу кількох країн (або мають власні представництва) називають міжнародними компаніями та відносять до третьої групи.

Останнім часом міжнародні компанії набувають все більшої популярності. В першу чергу це зумовлено такими умовами:

- темпи розвитку суспільства та зміни економічної ситуації на міжнародному рівні;
- технологічний прогрес та глобалізація економічних процесів;
- вихід вітчизняних підприємств на нові ринки, внаслідок чого виникає необхідність розширення економічних зв'язків;
- налагодження економічних відносин між суб'єктами господарювання декількох країн;
- необхідність залучення іноземних інвестицій.

Діючою нормативно-правовою базою з питань бухгалтерського обліку та звітності передбачено, що підприємства, які мають зовнішньоекономічні зв'язки, організаційно-правову форму публічного (відкритого) акціонерного товариства, зобов'язані вести облік та складати звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності. Щодо інших підприємств то виконання даної умови не обов'язкове 31 . []

Підприємства, які не здійснюють зовнішньоекономічну діяльність і не співпрацюють з іноземними контрагентами зазвичай ведуть облік та складають звітність за національними положеннями обліку. В свою чергу це частково ускладнює або ж повністю унеможливорює залучення іноземного капіталу на український ринок. При цьому варто зауважити, що на сьогодні все більше міжнародних компаній відкривають власні філії чи відділення на території України. Даний процес зумовлений деякими факторами, які мають позитивний вплив як для самого підприємства так і для економічної ситуації нашої держави. Зокрема до таких факторів відносять:

- відносно дешеву робочу силу;
- завойовування нових ринків;
- наявність дешевої сировини та природних ресурсів (підприємство аграрного сектору, легкої та металургійної промисловості);
- створення нових робочих місць;
- збільшення кругообороту коштів;

– вливання нових інвестицій у розвиток вітчизняної економіки. Зважаючи на вище сказане виникає потреба у веденні обліку та формуванні фінансової звітності за міжнародними стандартами, які є зрозумілими для більшості країн. Доречно звернути увагу на те, що українські положення бухгалтерського обліку не суперечать їх міжнародним аналогам, але все ж таки є не зрозумілими для більшості закордонних інвесторів. Саме тому компанії які обрали курс розвитку спрямований на міжнародну співпрацю організовують облік за міжнародними стандартами. Це у свою чергу дозволяє таким підприємствам не тільки залучати іноземний капітал для власного розвитку але й співпрацювати з різними групами контрагентів, відкривати представництва та виходити на ринки своїх партнерів [2, с. 42.]

Для кращого розуміння значення та ролі фінансової звітності для діяльності міжнародної компанії доцільно буде розглянути найбільш поширені трактування терміну «фінансова звітність», визначити основні групи користувачів та розглянути значення фінансової звітності для кожної з них. Аналіз економічної та спеціалізованої літератури довів, що серед практикуючих бухгалтерів, органів державної влади та науковців виникає чимало суперечок з приводу вище наведених завдань.

Так для прикладу, в нормативно-правовому забезпеченні з питань обліку та оподаткування в Україні, фінансова звітність розглядається як документ затвердженої форми, що містить дані щодо фінансового стану господарюючого суб'єкта та результатів його діяльності [1, ст.1.]

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку розглядають фінансову звітність як документ довільної форми, який складає підприємство про фінансовий стан та результати діяльності з метою інформування та задоволення потреб зацікавлених осіб [1.]

Щодо трактувань, які найчастіше зустрічаються у спеціалізованій літературі, то на нашу думку варто виділити наступні наведені на рис.1.1.

Примітка. Сформовано на основі [35], [38]

Рис. 1.1 Тракткування поняття «фінансова звітність»

Враховуючи сучасні темпи розвитку суспільства та нестабільність економічної ситуації, в світі все більшої популярності набувають об'єднання декількох підприємств з різних країн під однією маркою. Основними завданнями таких об'єднань є не тільки максимізація прибутку, розширення ринків, але і зменшення величини виробничих витрат, залучення нових інвестицій в розвиток компанії. Виконання цих завдань стає неможливим у випадку ведення обліку за стандартами окремо взятої країни цього об'єднання. Адже бухгалтерські документи та звітність стає не зрозумілою для більшості її користувачів.

Як зазначає О. А. Лаговська: «Звітність через комунікаційні канали передається внутрішнім користувачам, які шляхом декодування інтерпретують

отриману інформацію та використовують її для прийняття управлінських рішень» [4 .]

Варто зауважити, що не мало суперечок виникає щодо класифікації користувачів фінансової звітності. Щодо вивчених нами класифікацій то найбільш точною на нашу думку є класифікація подана такими вченими як Гнатишин Л.Б. та Прокопишин О.С.(рис.1.2).

Примітка. Сформовано на основі [21, с.34]

Рис. 1.2 Користувачі фінансової звітності

Слід зазначити, що не всі вчені погоджуються з такою класифікацією. Ці розбіжності зумовлені тим, що кожен з авторів проводив дослідження даної проблеми на базі організацій різних форм власності.

Згідно рис.1.2. внутрішніми користувачами є адміністрація цієї компанії та її персонал. Всі вони використовують звітну інформацію на кожному етапі прийняття управлінського рішення, а саме при плануванні, моніторингу та оцінці ефективності функції управління.

Адміністративний персонал займається забезпеченням фінансової стійкості компанії, тому звітність, яку вони використовують, має висвітлювати достовірну інформацію про майно компанії, стан її розрахунків з постачальниками та підрядниками, витрати на роботу, товари, послуг [1, с.9.]

Друга група користувачів інформації – зовнішні користувачі, які знаходяться за межами компанії. До них відносять користувачів з прямими фінансовими інтересами; користувачів, які не мають прямих фінансових інтересів; користувачів, які не мають фінансових інтересів.

Користувачі з прямим фінансовим інтересом – це фактичні або потенційні інвестори, фактичні або потенційні кредитори, постачальники, фактичні чи потенційні клієнти, покупці, майбутні акціонери, Фонд державного майна України. Ці користувачі використовують звітність для інвестиційних, кредитних та інших фінансових рішень, щоб проаналізувати фінансовий стан та фінансові результати компанії, формувати грошові кошти та їх еквіваленти, оцінити здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання.

Фіскальні органи, професійні учасники ринку цінних паперів, громадські та економічні органи управління є користувачами, які не мають прямих фінансових інтересів. До фіскальних органів відносять Державну фіскальну службу, Фонд соціального страхування, Пенсійний фонд. Звітність компанії для цих фіскальних органів являється джерелом інформації для податкового планування та виконання фіскальних функцій держави. Фінансові звіти часто

перевіряються державними органами, бухгалтерами, компаніями тощо, щоб забезпечити точність та податкові, фінансові або інвестиційні цілі [5,с.93]

Основним джерелом інформації для сучасних компаній та їх зовнішніх контрагентів є фінансова звітність, яка може бути трактована за різними векторами (рис.1.3).

Примітка. Сформовано на основі[36,с.265]

Рис. 1.3 Тракткування фінансової звітності

Основне призначення фінансової звітності – надання правдивої, достовірної інформації про фінансовий стан компанії, її фінансові результати, а також ефективність господарювання за звітний період. Фінансова звітність також відображає як керівники компанії розпоряджаються активами, тому надає інформацію про:

- активи;
- власний капітал;
- доходи і витрати;
- рух грошових коштів;
- фінансові результати;
- зобов'язання та ін.

Перед тим як представити фінансову звітність користувачам виконуються такі кроки, рис.1.4.

Примітка. Сформовано на основі [35, с. 34]

Рис. 1.4 Послідовність формування звітної інформації для користувачів Важливим для будь-якого користувача фінансової звітності є її розкриття.

У фінансовій звітності розкривається інформація про назву підприємства, його місцезнаходження, організаційно-правову форму, опис його основної діяльності; назву органу, під керівництвом якого перебуває підприємство, або назву його материнської компанії; дані про кількість працівників підприємства за звітний період; дані про валюту звітності та одиницю її виміру; облікову політику підприємства, участь у спільних підприємствах та ін. Ця інформація наводиться у фінансових звітах або у примітках до них.

Детально ознайомитись з інформацією, яка розкривається у фінансовій звітності підприємства можна в додатку А.

Фінансова звітність – це комплексна модель вираження інтересів суб'єктів ринку, що постійно розвивається та вдосконалюється завдяки сучасним змінам економічного середовища. Одночасно вона є предметом конфлікту між користувачами та її укладачами, а також є засобом

врегулювання цього конфлікту. На рис. 1.5 можна побачити, яку інформацію надає фінансова звітність користувачам.

Примітка. Сформовано самостійно.

Рис.1.5 Інформація, яку надає фінансова звітність користувачам

Зважаючи на вищесказане доцільно також підкреслити важливість фінансової звітності як для самої компанії так і для її партнерів виходячи з індивідуальних потреб та цілей кожного. Важливість системи фінансової звітності можна описати за допомогою таких пунктів:

1. Фінансові звіти утворюють основу для фінансового планування, аналізу та прийняття рішень.
2. Фінансові звіти необхідні для з'ясування того, чи отримує підприємство заплановану норму прибутку і дізнатися, збільшилась чи зменшилась прибутковість у порівнянні з попереднім роком, так що виправлення можуть бути зроблені заздалегідь.
3. Фінансові звіти допомагають суб'єктові господарювання визначати платоспроможність бізнесу та допомагають дати відповіді на різні питання, а саме: чи здатні вони придбати активи з власних ресурсів та чи суб'єкт

господарювання може погасити свої зовнішні зобов'язання, як і коли вони стають сплаченими.

4. На основі показників фінансової звітності здійснюють порівняльний аналіз рентабельності суб'єкта господарювання з іншими суб'єктами, що займаються одним видом діяльності, фінансові звіти допомагають керівництву прийняти обґрунтовану комерційну політику шляхом проведення внутрішньо фірмового порівняння.

5. Фінансова звітність надає інформацію про слабкі місця бізнесу, щоб керівництво могло вжити коригувальні заходи для усунення цих недоліків. Фінансові звіти допомагають керівництву скласти прогноз та підготувати бюджет компанії.

6. Фінансова звітність є так званим «іміджем» діяльності підприємства, адже, коли часто аналізуються показники звітності, то легше визначити ринкові курси цінних паперів та вибрати платоспроможного партнера.

7. Фінансова звітність важлива для уряду, зокрема він хоче бути в курсі щодо податку на прибуток, податку на додану вартість, податку на продаж, мита тощо, що підлягає сплаті уряду за фінансовими звітами.

8. Фінансову звітність використовують і звичайні люди, які зацікавлені у збільшенні можливості працевлаштування і чи забезпечується постачання товарів за доступними цінами. Це сприяє соціальному розвитку підвищення рівня життя маси людей.

З наведених вище моментів можна зробити висновок, що фінансова звітність дуже важлива, з точки зору різних зацікавлених сторін. Іноді для великих організацій процес складання звітності є дуже складним, проте правильно сформована звітність може принести компанії економічні вигоди в майбутньому. Система надійної фінансової звітності в різних галузях промисловості сприяє гарній конкуренції та полегшує надходження капіталу. Це, в свою чергу, сприяє економічному розвитку.

1.2 Характеристика форм фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами

У системі економічної інформації велике значення надається характеристиці показникам фінансової звітності компанії. Фінансова звітність має великий аналітичний потенціал і використовується у процесі прийняття управлінських рішень як поточного, так і перспективного характеру. Оглядаючи показники фінансової звітності, економічний експерт отримує інформацію про поточний стан підприємства, його стійкість та перспективи розвитку.

У сучасних умовах господарювання фінансова звітність є все більш публічною, а також розширюється коло її користувачів. Звітність стає зрозумілою не тільки бухгалтерам, аудиторам, професійним економістам, а й власникам підприємств, її керівникам, акціонерам, менеджерам, фінансовим та банківським працівникам, податковим інспекторам.

Нині фінансова звітність виступає засобом комунікації, який допомагає визначити стратегію розвитку компанії, її тактику та місце серед конкурентів на ринку. На основі даних фінансової звітності оцінюють результати діяльності компанії, прогнозують рух коштів, напрямки підвищення ефективності господарювання, визначають зміни фінансового стану у майбутніх періодах, пропонують продуктивні управлінські рішення.

За своєю суттю фінансова звітність повинна вміщувати не лише економічні показники, але й відображати реальний фінансовий стан компанії.

Відповідно до НПСБО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», фінансова звітність є бухгалтерською звітністю, що відображає фінансовий стан компанії та результати її діяльності за звітний період. Мета цієї звітності – забезпечення загальних інформаційних потреб користувачів, оскільки фінансова звітність є основним джерелом фінансової інформації під час прийняття важливого рішення 69 . []

Вказані інформаційні потреби обумовили склад фінансової звітності, рис 1.6.

Примітка. Сформовано на основі[69], [61]

Рис. 1.6 Форми фінансової звітності

Важливо зазначити, що за МСБО 1 ми можемо використовувати інші назви для фінансових звітів, ніж ті, що згадані у стандарті, а НП(С)БО 1 не надає нам такої можливості 8, с.64 . []

В умовах ринкової економіки постійно збільшується кількість компаній в Україні, що переходять на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Основні переваги МСФЗ – підвищення прозорості фінансової звітності й більш висока порівнянність даних.

Існує міркування, що МСФЗ та НП(С)БО різні за призначенням. Міжнародні стандарти фінансової звітності призначенні для складання звітності, а національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку покликані для ведення бухгалтерського обліку. Основою в обґрунтуванні цього міркування є те, що міжнародні стандарти використовують тільки для звіту, проте не для обліку, оскільки в них нема чітких проводок (вони є описовими).

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, як і національні є стандартами одного порядку, проте різних рівнів. Звітність без обліку неможлива, тому завданням стандартів є регулювання бухгалтерського обліку так, щоб отримані у такий спосіб данні надали користувачам повну, достовірну та неупереджену інформацію, яка оформлена належним чином у фінансових звітах.

Важливий напрям підвищення рівня аналітичності фінансової звітності – правильна побудова її форм для максимального полегшення вивчення відображених у них господарських взаємозв'язків. Основним джерелом інформації про майновий та фінансовий стан компанії на звітну дату є бухгалтерський баланс §9, с.160.]

Національні принципи (стандарти) бухгалтерського обліку не дають деталізованого опису кожної статті Балансу та Звіту про фінансові результати. Це пов'язує із зближенням форм фінансової звітності із нормами міжнародних стандартів фінансової звітності, що, у свою чергу, спричинює певні ускладнення підприємствам, що не використовують МСФЗ, адже облік деяких операцій за міжнародними стандартами не збігається із правилами НП(С)БО.

Сьогодні напрями розвитку фінансової звітності надають важливе значення приміткам та поясненням до бухгалтерської фінансової звітності. Основна мета яких – розкриття інформації, її уточнення та доповнення, внесення коректив до основних звітних форм. Для покращення приміток та пояснень повинна бути глибша прив'язка до основних форм фінансової звітності, що, у свою чергу, може підвищити їх аналітичну цінність.

Основні форми фінансової звітності за П(С)БО та їх зміст наведені на рис.

1.7.

Примітка. Сформовано на основі[33, с.13]

Рис.1.7 Призначення основних компонентів фінансової звітності

Як раніше згадувалось, головною формою фінансової звітності компанії є Баланс (Звіт про фінансовий стан).

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Баланс представляє собою звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Баланс являє собою таблицю, де ліва сторона – активи компанії, права – його пасиви (власний капітал, зобов'язання, забезпечення). НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» встановлюють форму Балансу, зміст та розкривають його статті. Ці принципи застосовують до Балансу компаній, організацій, інших юридичних осіб будь-якої форми власності, за винятком бюджетних установ і банків. Підприємство, що складає фінансову звітність за МСФЗ, згідно законодавства, застосовує тільки Додаток №3 до НП(С)БО 1 (Перелік додаткових статей фінансової звітності) 79, с.197 . []

Головною складовою кожного розділу Балансу являється його стаття. Окремі статті Балансу включають по кілька рядків, де кожен з них надає вичерпну інформацію про складові цієї статті. У всіх частинах Балансу розкриваються код рядка й зміст статей. Для зіставності дані в балансі подаються на першу та останню дату звітного періоду. Звітний період при складанні Балансу – це квартал і календарний рік. Квартальна (проміжна) звітність складається зростаючим підрахунком із початку звітного року.

Базовими у складанні балансу являються записи за залишками на рахунках (на дату Балансу), які включають систематизовану інформацію про господарські операції, що здійснює підприємство. Статті Балансу мають відповідати залишкам на синтетичних й аналітичних рахунках Головної книги чи іншого реєстру синтетичного обліку компанії.

У більшості випадків баланс відображають у вигляді двосторонньої таблиці але баланси деяких фірм можуть мати і вертикальну форму [8, с. 8.]

Щоб вивчити фінансовий стан підприємства необхідною є інформація щодо господарських засобів (активів, ресурсів), які ним контролюються, рівень платоспроможності, ліквідності, його структура й вміння адаптуватися до змін. Інформація, яка наведена у Балансі, розкриває фінансовий стан підприємства на певну дату, його діяльність і ліквідність, тому його також називають «Звіт про фінансовий стан» (рис. 1.8).

**у дужках вказана тільки обов'язкова кількість статей*

Примітка. Сформовано на основі [35]

Рис. 1.8 Загальна схема Балансу

Основні складові Балансу, що визначають фінансовий стан підприємства та зміни в ньому це: активи (господарські засоби), власний капітал та

зобов'язання і забезпечення. Сума активу Балансу має бути рівною підсумку пасиву Балансу, інакше кажучи, сумі власного капіталу й зобов'язань та забезпечень (рис.1.9).

$$\begin{array}{ccccccc}
 & & & = & & & + \\
 & & & & & & \\
 & + & & = & & + & & +
 \end{array}$$

Примітка. Сформовано на основі [43, с. 24]

Рис. 1.9 Рівняння балансу

Відповідно до вимог МСБО «Звіт про фінансовий стан» повинен включати рядки з такими показниками:

- основні засоби;
 - запаси;
 - нематеріальні активи;
 - грошові кошти та їх еквіваленти;
 - інвестиційна власність;
 - біологічні активи;
 - фінансові активи;
 - інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі;
 - фінансові зобов'язання;
 - торговельна та інша кредиторська заборгованість;
 - торговельна та інша дебіторська заборгованість;
 - забезпечення;
 - резерви власників материнської компанії та випущений капітал;
- активи відповідно до МСБО 12 «Податки на прибуток», поточні та відстрочені податкові зобов'язання;

– частка меншості, представлена у власному капітал [61].

Детально ознайомити з даними, які наводяться у першій формі фінансової звітності за МСБО та НП(С)БО, а також визначити відмінності між ними, можна за допомогою додатку Б.

Другим і не менш важливим фінансовим звітом за національним і міжнародним стандартами є Звіт про фінансовий результат (Звіт про сукупні доходи). Ця форма звітності має вигляд таблиці і включає чотири розділи (рис. 1.10).

Примітка. Сформовано на основі [35 с.258]

Рис. 1.10 Структура Звіту про фінансовий результат

Основною інформаційною базою для складання Звіту про фінансові результати є записи за оборотами (за звітний період) на рахунках бухгалтерського обліку, де систематизована інформація про господарські операції. Потрібно зазначити, що при складанні Звіту про фінансовий результат та Звіту про сукупні доходи за період є певні відмінності (рис. 1.11).

Примітка. Сформовано на основі [61], [69]

Рис. 1.11 Відмінності між Звітом про фінансовий результат та Звітом про сукупні доходи за період

Порівнюючи показники балансу та звіту про фінансовий результат, користувачі фінансової інформації можуть визначити зміни капіталу компанії, встановити величину отриманого за звітний період прибутку (збитку) та їх складові за рахунок отриманих доходів та здійснених витрат. З метою зіставності даних фінансових звітів, інформація у Звіті про фінансові результати надається як за звітний так і за попередній періоди.

Звітним періодом для складання звіту про фінансові результати (про сукупний дохід) є квартал та календарний рік.

Наступною формою фінансової звітності є Звіт про рух грошових коштів. Цей звіт містить відомості про рух грошових коштів впродовж звітного періоду внаслідок фінансової, інвестиційної та операційної діяльності. Щоб скласти Звіт про рух грошових коштів обирають або прямий метод заповнення, або непрямий із використанням відповідного варіанту будови форми № 3.

Звіт про рух грошових коштів включає інформацію щодо грошових надходжень та грошових витрат підприємства за звітний період і аналогічний період минулого року.

Головна мета складання Звіту про рух грошових коштів – це подання повної, достовірної, неупередженої інформації користувачам фінансової звітності стосовно змін грошових коштів, внаслідок фінансової, інвестиційної та операційної діяльності підприємства за звітний період, порівнюючи його з відповідним попереднім звітним періодом (коли звіт складений за прямим методом).

Для зіставності фінансових звітів, дані «Звіту про рух грошових коштів» наведені за звітний і за попередній періоди (тільки при складанні звіту за прямим методом). Тут звітним періодом являється календарний рік. Квартальна (проміжна) звітність по формі № 3 не складається.

Суть складання Звіту про рух грошових коштів за прямим методом полягає у визначенні суми чистого надходження коштів завдяки результатам операційної діяльності. У ньому поступово вказуються всі головні статті

надходжень та видатків, де їхня різниця вказує на приріст чи зменшення грошових коштів із кожного виду діяльності.

Звіт про рух грошових коштів надає інформацію про зміни у грошових коштах та їхніх еквівалентах на підприємстві протягом періоду, що є результатом операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (рис. 1.12).

Примітка. Сформовано на основі [34,с.26]

Рис. 1.12 Схема-розрахунок Звіту про рух грошових коштів

Слід зазначити, що критерії, які ставляться до Звіту про рух грошових коштів в міжнародних стандартах та національних положеннях, мають певні відмінності (див. додаток В).

Ресурси компанії включають різноманітні матеріальні, нематеріальні та фінансові засоби, тобто носії прав власності деяких суб'єктів господарювання. Права суб'єкта на майно та прибутки підприємства визначені формою й часткою вкладених інвестицій.

Отриманий прибуток показує всі зміни, що відбулися у власному капіталі протягом звітного періоду, крім інвестицій учасників (власників) і розподілу капіталу серед них. Чистий прибуток, вказаний у Звіті про фінансові результати, включає певні зміни у власному капіталі (зміни в обліковій політиці, дооцінка активів тощо), тому підприємство повинно подати в окремому фінансовому звіті інформацію про:

– зміни в капіталі внаслідок операцій з власниками, учасниками (внески, дивіденди тощо);

- чистий прибуток або збиток за звітний період;
- узгодження балансової вартості кожного класу власного капіталу на початок і кінець звітного періоду, з розкриттям кожної зміни окремо;
- сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного періоду та зміни за період;
- сукупний вплив змін в обліковій політиці та виправлення суттєвих помилок.

Звіт про власний капітал має вигляд таблиці, в якій наводиться сальдо кожної статті власного капіталу на початок та кінець звітного року.

Головна мета складання Звіту про власний капітал – це надання інформації щодо змін (збільшення чи зменшення) у складі власного капіталу підприємства, які відбулися продовж звітного періоду. Кожну зміну у власному капіталі подають окремим рядком.

Звіт про власний капітал повністю розкриває причини усіх змін статей власного капіталу підприємства, що передбачені розділом I «Власний капітал» Балансу (Звіту про фінансовий стан). Для порівняння підприємства додають до звіту про власний капітал поточного звітного року відповідний звіт за минулий рік [7, с.345.]

МСБО 1 вимагає, щоб компанія подавала у вигляді окремого компонента своїх фінансових звітів звіт, у якому наводиться:

- 1) чистий прибуток або збиток за певний період;
- 2) кожна стаття доходу та витрат, прибутку або збитку (яка згідно з вимогами інших стандартів визнається безпосередньо у складі власного капіталу) і загальна сума за цими статтями;
- 3) кумулятивний вплив змін в обліковій політиці та виправлення помилок попереднього періоду.

Крім того, підприємству слід подавати в цьому звіті або в примітках до нього:

- 1) операції щодо капіталу з власниками та виплати дивідендів власникам;

2) сальдо нерозподіленого прибутку або збитку на початок певного періоду та на дату балансу, а також зміни за період;

3) узгодження балансової вартості кожного класу власного капіталу, премії за акціями та всі забезпечення на початок і на кінець періоду, розкриваючи кожну зміну окремо.

Ці вимоги можна виконати двома шляхами – у вигляді Звіту про визнані інші прибутки та збитки або Звіту про зміни у власному капіталі

Зміни у власному капіталі суб'єкта господарювання за період між початком та кінцем звітної періоду відображає збільшення чи зменшення чистих активів протягом періоду. За винятком змін, які є наслідком операцій з власниками, що діють згідно з їхніми повноваженнями (таких як внески до власного капіталу, повторні придбання власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання і дивіденди), а також витрат на операції, прямо пов'язаних з такими операціями, загальна зміна у власному капіталі протягом періоду відображає загальну зміну доходу та витрат, включаючи прибутки та збитки, отримані в результаті діяльності суб'єкта господарювання протягом періоду.

Останньою формою звітності є Примітки, у яких потрібно розкривати таку інформацію: облікову політику підприємства; дані, які не наведені безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковими за відповідними положеннями (стандартами); інформацію, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності.

Необхідність її складання обумовлено вимогами одного із принципів підготовки фінансової звітності – принципу «повнота висвітлення», згідно з яким фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі.

1.3 Вимоги та принципи формування фінансової звітності

У кожній країні були створені свої власні стандарти обліку та звітності, що відповідали вимогам, які висувалися її основними користувачами стосовно звітності. Фінансова інформація, а саме її обсяг та склад, надавалася компаніями залежно від потреби користувачів.

Прикладом є Німеччина, де страхові компанії та банки мали у власності акції промислових компаній. Поширеною була практика перехресного володіння акціонерним капіталом. Інформація, яку надавали власникам, часто не була докладною, тому акціонер, маючи великий пакет акцій, не міг вплинути на прийняте рішення, хоч і був у раді директорів компанії.

У Великобританії та США компанії надавали докладну та достовірну фінансову інформацію, оскільки фінансову звітність використовували як теперішні, так і потенційні учасники фондового ринку. Державні регулювальні органи або організації професійних бухгалтерів та аудиторів встановлювали основні стандарти подання фінансової звітності.

Уряд Франції визначав основний склад фінансової звітності та кількість вхідних у неї даних. Деякі країни СНД, країни Латинської Америки використовували фінансову звітність для збору податків та фіскального контролю загалом.

З розвитком міжнародної торгівлі, глобалізацією ринку капіталу, появою багатонаціональних компаній виникла потреба в однаковому формуванні поточного стану (баланс), фінансових результатів (звіт про фінансові результати), динаміки фінансового стану (звіт про рух грошових коштів) для компаній різних країн світу, незалежно від їх національної приналежності.

Завдяки такій стандартизації знижуються витрати на фінансування діяльності компаній на зовнішньому ринку, підвищується ефективність світового ринку, спрощується процес випуску боргових зобов'язань та процес розміщення акцій.

В багатьох країнах велике значення в гармонізації бухгалтерських стандартів і фінансової звітності мають МСФЗ.

Згідно МСФЗ визначається загальний підхід до складання фінансової звітності та пропонуються варіанти обліку окремих коштів чи операцій компаній.

На сучасному етапі інтеграції світового господарства міжнародні стандарти фінансової звітності виступають «засобом спілкування» між компаніями з різних країн світу, проте компанія сама вирішує які рахунки використовувати, які складати первинні документи, яку форму звіту вибрати та у якому вигляді подати звітність.

МСФЗ розглядають лише основні проблеми, які будуть стосуватися всіх країн. Більш докладні стандарти не створюються, оскільки вони не будуть використовуватися всіма країнами, але в разі потреби зміни, часто переглядаються.

Материнська компанія складається з дочірніх підприємств, філій та асоційованих компаній. Вони є формально незалежними, але ефективність діяльності однієї компанії залежить від фінансового стану іншої компанії. Наприклад, прибуткова компанія може покрити витрати на неприбутковий проект іншої фірми, тому окрема фінансова звітність однієї компанії, яка є частиною міжнародної корпорації, не надасть повну інформацію про фінансовий стан.

Для того, щоб побачити загальну картину фінансового стану корпорації, в кінці кожного року, відповідно до МСФЗ, головна компанія зобов'язана складати консолідовану звітність. Випадки, коли компанія не складає консолідованої звітності:

- 1) головна фірма – дочірнє підприємство іншої компанії, яка сама складає і публікує консолідовану фінансову звітність;
- 2) одна з залежних фірм є купленою з метою перепродажу і буде продана протягом найближчого року;

3) є законодавчі обмеження, що не дозволяють перерозподілити засоби у середині міжнародної компанії [бб.]

При формуванні консолідованої фінансової звітності поєднуються всі фінансові звіти як головної (материнської) компанії, її дочірніх фірм та усіх філій за такими статтями як активи, зобов'язання, капітал, доходи і витрати. Також включається балансова вартість інвестицій головної компанії в кожен дочірню фірму та філію, і враховується частка власного капіталу материнської компанії в кожній її філії та дочірній компанії.

Формати представлення фінансових звітів у всіх країнах різні. У Бельгії, Франції, Греції, Німеччині, Португалії, Іспанії, Італії балансовий звіт подають у горизонтальному форматі. В таких країнах як Великобританія, Данія, Нідерланди, Люксембург, Ірландія компанії надають вертикальну, так і горизонтальну форму балансу.

Представленими окремо можуть бути звіти: про нерозподілений прибуток; про рух коштів; про зміни у власному капіталі.

Звіт про нерозподілений прибуток відображає розподіл прибутку, який залишився після сплати податку та суму нерозподіленого прибутку на початку і в кінці звітного періоду. Він невеликого розміру, може бути включеним як самостійна частина у звіті про прибутки і збитки чи бути складеним окремо. Деякі фірми подають його як звіт про стан власного капіталу акціонерів.

Деякі міжнародні компанії, де власниками є десятки тисяч акціонерів, складають звіт про накопичений прибуток, який показує чи збільшився або зменшився капітал, що був інвестований у певну компанію. Це, по суті, звіт про рух капіталів (фондів) компанії.

Також у більшості країн закордонних фірм фінансова звітність має практично по кожному бухгалтерському рахунку докладні розшифровки, включає інвестиційні проекти, передбачені в майбутньому звітному періоді, аналіз та розрахунок показників діяльності компанії.

Керівництво деяких міжнародних компаній створює також фінансовий огляд, де описуються основні результати роботи компанії та її фінансовий стан.

У різних країнах вимоги до публікації звітності є неоднаковими.

Фінансова звітність у Нідерландах, Іспанії, Великобританії має бути зареєстрована у Реєстрі компаній, що є спеціальним органом.

У Франції фінансові звітності компаній реєструються та публікуються в Бюлетені. Фінансові звіти німецьких компаній публікуються в Комерційному Реєстрі, а якщо компанія велика, то повинна публікуватися і у «Федеральній газеті».

Річні звіти у Бельгії реєструє Національний Банк Бельгії, а лістингові фірми публікують скорочені форми звітів у газеті.

Публікація фінансової звітності компаній в Італії є обов'язковою тільки для лістингових компаній.

Деякі закордонні компанії подають публічну фінансову звітність, яка містить інформацію щодо розвитку компанії за попередні роки, міжнародних зв'язків, розміру інвестицій, а також звіт ради директорів, звернення президента до акціонерів та ін. Цю інформацію компанія надає виключно на свій розсуд, оскільки вона може вплинути на прийняття рішення користувача.

Фінансовий стан фірми, яка діє на праві акціонерного товариства, описується в періодичній та річній звітностях. Ці звітності адресовані акціонерам і податковим органам, іншим органам відповідно до ведення обліку та звітності, прийнятих в конкретній країні.

Річний звіт починається із зведення, характеризуючи авторитет компанії та її економічний потенціал. Пізніше вказується інформація про головне керівництво компанії, її акціонерів, детально розглядається фінансовий стан, виробництво й комерційна діяльність. В кінці фінансового звіту наводять основні форми бухгалтерської звітності, а також висновок аудитора про перевірку даних.

Виходячи з положення про «Загальні вимоги до фінансової звітності», виокремлюють 4 якісні характеристики щодо інформації в фінансовій звітності, рис 1.13.

Примітка. Сформовано на основі [69].

Рис. 1.13 Якісні характеристики фінансової звітності

Складені фінансові звіти повинні відповідати певним правилам (принципам), які відображені законодавчо і використовуються при оцінці, вимірюванні, реєстрації господарських операцій та їх результатів у фінансовій звітності[31, с. 21]. Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» є 10 принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності (рис. 1.13).

Проаналізувавши нормативно-правові документи, бачимо, що сьогодні на рівні законодавства розроблено Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», де зазначені зміни в сутності і складі існуючих принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Такі принципи як обачність, історична собівартість та періодичність вже не включають до основних. Вони лише рекомендовані до використання.

Примітка. Сформовано на основі [69].

Рис. 1.14 Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності

На нашу думку, ці принципи необхідно було виключити із переліку ще раніше, адже, як зазначає А.В. Рабошук, принципи, які наведені у НП(С)БО мають слабкий рівень наукового обґрунтування. Ще до цього переліку можна додати принцип безперервності [78.]

За міжнародними стандартами принципи складання фінансової звітності діляться на дві групи. Це основні припущення та якісні характеристики фінансової звітності.

У економічній літературі виділяють два основні припущення фінансової звітності: облік за методом нарахування та безперервності діяльності компанії.

За принципом нарахування результати операцій відображаються у фінансовому звіті за той період, до якого відносяться, це дає змогу проінформувати користувачів про минулі виплати, отримання грошових коштів, а також врахувати зобов'язання виплати грошових коштів та одержання грошових коштів за ресурси в майбутньому.

Другим базовим припущенням є безперервність діяльності компанії, згідно якого підприємство не буде суттєво скорочувати масштаби своєї діяльності, ані наміру чи потреби ліквідуватися, тобто буде безперервно діючим у майбутньому. Активи такого підприємства відображені за первісною вартістю без урахування ліквідаційних витрат.

Міжнародні стандарти фінансової звітності виокремлюють 4 основні якісні характеристики, які є тотожними згаданим за НП(С)БО :

- 1) зрозумілість – більшість користувачів мають певні знання з бухгалтерського обліку, тому детально вивчають надану інформацію;
- 2) доречність – відповідає потребам користувачів під час прийняття важливого рішення;
- 3) достовірність – немає суттєвих помилок, відображає дійсний стан справ у компанії;
- 4) зіставність – користувачі мають змогу порівнювати фінансові звіти підприємства за різні періоди, щоб визначати розвиток фінансового стану та результати його діяльності.

Важливо зазначити, що між принципами та припущеннями, які надані у М(С)БО та НП(С)БО є певні відмінності, рис. 1.15.

Рис. 1.15 Концептуальні відмінності між П(С)БО та МСБО

Багато вчених у своїх наукових дослідженнях вивчали питання принципів і вимог, які ставляться до звітності. І варто зауважити, що більшість із них пропонує доповнити цей перелік. Так, наприклад Воскобійник Ю.С. пропонує принцип орієнтації на пріоритетного користувача 1§,с.2 , Безверхий К. В. – принципи суттєвості і економічності 9,с.90 , Рабоїшук А.В. – принципи вартісної оцінки, документування, інвентаризації, подвійного відображення на рахунках бухгалтерського обліку 78 . []

У США (за GAAP) компанії під час складання звітності використовують принципи, які сформовані у такі групи:

- якісні характеристики інформації (достовірність, послідовність, релевантність, зіставність);

- припущення стосовно складання звітності (включає єдину ізольовану компанію, безперервність її роботи, використання грошового вимірника та періодичність);

- власне основні принципи (методи) обліку та звітності;

- вимоги до складання звітності (принцип нарахування, собівартості); – інші принципи (відносять принцип превалювання сутності над формою та принцип подвійного запису) [3, с. 14]

Детальне порівняння вище наведених принципів національного обліку, принципи і характеристики, допущення МСФЗ, а також GAAP можемо побачити в додатку Г.

Згідно цієї таблиці, підсумовуємо, що національні стандарти є схожими із принципами GAAP, оскільки економічний зміст їх не змінюється, тільки інколи назва «принцип» міняється на «припущення» чи «вимогу», або на «якісну характеристику». У МСФЗ є 2 основних принципи, а в Україні їх виділено 10, проте їх якісні характеристики співпадають повністю, лише міжнародні стандарти фінансової звітності надають додаткові характеристики для пояснення того чи іншого принципу.

Висновки до розділу 1

Узагальнюючи розглянуті теоретичні основи формування фінансової звітності можна зробити такі висновки:

Фінансова звітність міжнародних компаній відіграє дуже важливу роль як для самої компанії так і для її партнерів, виходячи з індивідуальних потреб та цілей кожного. Основне призначення фінансової звітності – надання правдивої, достовірної інформації про фінансовий стан компанії, її фінансові результати, а також ефективність господарювання за звітний період. Дані, які містить в собі фінансова звітність, використовують для прийняття економічних рішень. Система надійної фінансової звітності в різних галузях промисловості сприяє гарній конкуренції та полегшує надходження капіталу. Це, в свою чергу, сприяє економічному розвитку.

Порівнюючи форми звітності, які зазначені у національних положеннях та міжнародних стандартах, слід зазначити, що останні не встановлюють чітких вимог, щодо самих форм. Незважаючи на це, уся звітність міжнародних компаній подається так, що вона є зрозумілою для більшості її користувачів. Це зумовлено тим, що до такої звітності додається висновок аудиторської фірми або пояснювальна записка.

Для того, щоб фінансова звітність була складена безпомилково і кожен користувач зміг її правильно використовувати, необхідно дотримуватись певних вимог і принципів. Загалом, на практиці, компаніям рекомендується дотримуватись десятих основних принципів, які зазначені в НП(С)БО. Міжнародні стандарти, в свою чергу, виділяють лише два, з відповідними поясненнями та характеристиками. Щодо якісних характеристик, то вони співпадають повністю. В якісних характеристиках GAAP відсутня зрозумілість інформації, проте вони також співпадають із національними.

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МІЖНАРОДНОЇ КОМПАНІЇ

2.1 Підготовка та трансформація фінансової звітності у відповідності з МСФЗ

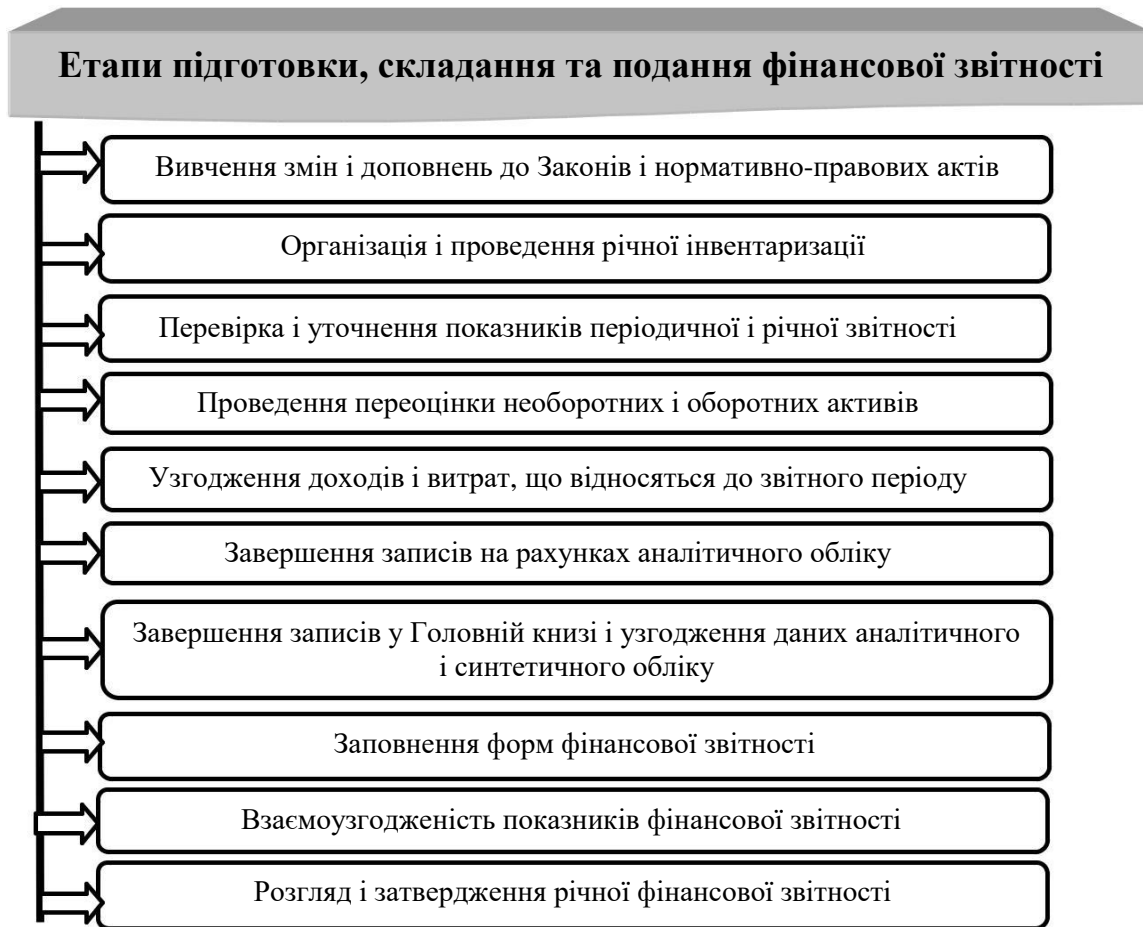
На сучасному українському ринку функціонує два типи міжнародних компаній. До першого типу відносять міжнародні компанії, які відкрили власні представництва на території нашої держави та здійснюють свою діяльність одночасно в декількох країнах. Такі підприємства формують та подають звітність одразу за міжнародними стандартами. До другого типу належать компанії, які в процесі своєї діяльності в Україні вийшли на міжнародний ринок. Такі компанії також повинні подавати звітність у відповідності міжнародним вимогам. Але на сьогодні, зазвичай, такі фірми готують показники фінансової звітності згідно національних вимог, після чого адаптують дані показники до загально прийнятих вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

Подання фінансової звітності компаній другого типу починається з підготовки та перевірки усіх показників необхідних для формування звітності згідно чинного законодавства України.

Слід зазначити, що перед поданням звітності, необхідно здійснити певні процедури, щодо формування звітності. М. І. Бондар та Ю. А. Верига виділяють такі основні етапи підготовки, складання та подання фінансової звітності зображені на рис. 2.1.

При переході компанії на норми ведення обліку згідно з МСФЗ й при складанні фінансової звітності потрібно провести порівняльний аналіз виявлених відмінностей МСФЗ і вітчизняних П(С)БО в оцінці статей балансу відповідного підприємства; здійснити аналіз фінансової звітності, яку склала

компанія згідно до НП(С)БО на відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності.

Сформовано на основі [35,с.71]

Рис. 2.1. Етапи підготовки фінансової звітності

Трансформація звітності в міжнародні стандарти фінансової звітності пов'язана з тим, що у НП(С)БО визначені методи й принципи ведення обліку, що не суперечать МСФЗ, але й не цілком збігаються з усіма вимогами з розкриття і надання інформації в фінансовій звітності, що передбачені міжнародними стандартами фінансової звітності.

Саме ця невідповідність звітності виникає з кількох причин, а саме: відсутність стандартів, схожих МСФЗ; стислий зміст НП(С)БО і відсутність пояснення до них, які іноді помилково інтерпретують окремі положення; суворе регламентація форм звітності в нашій країні.

Проблема періодичності проведення трансформації фінансової звітності є однією із першочергових. Багато науковців досліджували питання «Скільки

разів можна проводити трансформацію звітності?». Так, наприклад, Харламова О.В. стверджує, що помилковим є підхід ведення обліку за НП(С)БО з регулярною трансформацією на кожну звітну дату, оскільки компанії, які прийняли МСФЗ як концептуальну основу фінансової звітності (в добровільному чи обов'язковому порядку), не можуть використовувати будь-які інші стандарти, у т. ч. і НП(С)БО. Таким чином трансформація звітності за МСФЗ може застосовуватися виключно на дві річні звітні дати: на дату закінчення звітного періоду, який передує першому звітному періоду за МСФЗ та на дату переходу, а також на три проміжні (квартальні) дати в межах між датою переходу та датою закінчення звітного періоду, що передує періоду, за який подають першу МСФЗ-звітність. 84] [

Важливо розуміти, що не існує єдиної методики здійснення трансформації звітності, що складена згідно з НП(С)БО, в звітність, яка б відповідала МСФЗ. Зазвичай, кожен випадок вимагає індивідуального підходу.

Звичайно, основні підходи та її принципи є єдиними, але можуть бути відмінності у послідовності коригувань, поданні їх результатів і у використанні рахунків. В окремих випадках на трансформацію звітності впливає фінансово-господарська діяльність підприємства, його облікова політика й порядок організації бухгалтерського обліку загалом.

Трансформація фінансової звітності для українських компаній відповідно до формату міжнародних стандартів фінансової звітності здійснюється через перегрупування облікових даних і коригування статей звітності, що підготовлена відповідно до П(С)БО, які є базовими в Україні.

Узагальнивши всі вище сказані дефініції, можна стверджувати, що трансформація – це комплекс процедур, які пов'язані із перетворенням фінансової звітності, що складена за одними правилами, у звітність складену за іншими нормами.

У керівників компаній і бухгалтерів, які вперше складають фінансову звітність за міжнародними стандартами, можуть виникнути наступні проблеми:

1. Додаткові витрати на нове програмне забезпечення, яке полегшить роботу персоналу та зменшить можливість допущення помилок під час складання фінансової звітності.

2. Відсутність кваліфікованих спеціалістів, які розуміють та вміють застосовувати МСФЗ. Найефективнішим методом вивчення МСФЗ є навчання під час їх впровадження на конкретному підприємстві.

3. Велике навантаження на працівників підрозділів, оскільки необхідний збір додаткової інформації, яку вимагають МСФЗ.

4. Сьогодні окремі стандарти є важкими для сприйняття (стандарти, які містять в собі інформацію про відображення фінансових інструментів в звітності, вкладення у цінні папери, кредиторську та дебіторську заборгованість).

До того ж, керівнику чи власнику компанії потрібно виробити правильний напрям (стратегію) впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності. Відповідно до вимог чинного законодавства, показники фінансової звітності формуються згідно МСФЗ завдяки двом способам.

Варто зазначити, що компанія обирає той метод, який є найзручнішим для неї. Організації, котрим необхідно раз на рік чи один раз у квартал отримувати МСФЗ-звітність, використовують метод трансформації. Інші ж обирають метод паралельного обліку, оскільки він дає можливість оперативно отримувати звітність за двома стандартами і використовувати ці звіти в управлінні компанією та розробці подальших планів.

Метод трансформації стосується лише статей фінансової звітності, а паралельне ведення бухгалтерського обліку пов'язане із формуванням фінансової звітності за МСФЗ на базі бухгалтерських даних протягом всього звітного періоду.

З огляду на це, паралельний облік є найбільш точним, проте більш затратним методом, через те що потребує складання паралельного плану рахунків у відповідності до МСФЗ, перенесення залишків з національного

Плану рахунків на рахунки нового плану з одночасними коригуваннями і наступним щоденним паралельним веденням обліку. Кожний первинний документ зареєстрований та ведеться одночасно (паралельно) в двох фінансових системах, тому кожна господарська операція є відображеною двічі (за національними стандартами і за правилами МСФЗ).

Сьогодні невелика частка компаній може дозволити собі паралельний облік по двох системах стандартів. Наприклад, керівництво материнської компанії, що є зацікавленим у постійному контролі за результатами діяльності приналежної їй компанії, постійно звертається до фінансової звітності в форматі МСФЗ у оперативному режимі для отримання максимально достовірних даних. Проте, виходячи з практики, це окремі випадки. Саме тому, більшість підприємств обирають метод трансформації (переважно альтернативний варіант).

Існує багато думок щодо вибору правильного методу трансформації. Такі науковці, як Генералова Н.В., та Голов С.Ф. віддають перевагу паралельному веденню обліку відповідно до національних і міжнародних стандартів. Зазначений метод має на увазі відображення фактів господарського життя в регістрах бухгалтерського обліку на поопераційній основі відповідно до правил МСФЗ. Таким чином, як зазначалось, кожен факт господарського життя реєструється двічі: перший раз в системі обліку за НП(С)БО, другий - по МСФО. Зазвичай такий облік ведеться із використанням спеціальної комп'ютерної програми. При введенні проводки один раз, результат її потрапляє і в базу українського обліку, і в базу обліку по МСФО. Однак не всі операції можна здійснити автоматично.

Як зазначено у таблиці 2.1, витрати на реорганізацію системи управління, програмне забезпечення, навчання персоналу включені до суттєвих додаткових витрат. Крім того, паралельний облік створює велику імовірність одержання позитивного аудиторського висновку, який дотримується якісної характеристики достовірності звітності IFRS.

Компанія «МріяАгрохолдинг» використовує перший метод трансформації. На нашу думку цей метод є кращим для використання, адже він менш затратний і простий у здійсненні. Великою проблемою є те, що отримана у наслідку трансформації звітність містить високий інформаційний ризик, адже при її реалізації є неминучими суб'єктивні оцінки. Але, одним з головних факторів покращення якості послуг із трансформації звітності є вибір спеціаліста чи звернення до аудиторської або консалтингової фірми у сфері МСФЗ.

2.2 Перерахунок статей фінансової звітності в іноземній валюті

Зовнішньоекономічна діяльність будь-якого суб'єкта господарювання здійснюється завдяки операціям в іноземній валюті або якщо він має закордонні дочірні підприємства, філії, спільне підприємство тощо. У цих двох випадках необхідно відобразити операції в іноземній валюті у фінансовій звітності та у бухгалтерському обліку, тому доцільним є перерахунок статей фінансової звітності, оскільки вона складається тільки у національній валюті.

Ми погоджуємося із думкою Б.І. Іванюка та І.А. Волкової, що ведення обліку розрахункових операцій в іноземній валюті ускладнюється через необхідність відображення в обліку курсових різниць, врахування коливань курсів національної грошової одиниці відносно валюти контрагентів та моніторингу порядку купівлі і своєчасності продажу іноземної валюти [17, с.185]. Операції, які стосуються торгівлі іноземною валютою, компанія здійснює лише через фінансові установи і банки, що мають відповідну ліцензію

Операції в іноземній валюті являють собою операції, сума яких зазначена у іноземній валюті або така, що вимагає розрахунку в іноземній валюті. Підприємство здійснює такі операції, якщо:

- реалізує чи купує товари (роботу, послуги), де ціна зазначена в іноземній валюті;

- отримує чи надає позику, де сума, яка підлягає сплаті чи отриманню, зазначена в іноземній валюті;
 - стає стороною невиконаного валютного контракту;
- інакшим чином реалізує чи купує активи або погашає чи приймає зобов'язання, зазначені в іноземній валюті.

В Україні та за кордоном облік операцій в іноземній валюті включає такі аспекти: первинне (первісне) відображення операції (виникнення заборгованості); показ статей в іноземній валюті у балансі на звітну дату; визнання курсових різниць; показ розрахунків у іноземній валюті на дату погашення заборгованості, яка виникла.

Для обліку операцій в іноземній валюті в Україні використовують норми П(С)БО 21 «Вплив зміни валютних курсів», що були розроблені на основі міжнародного стандарту МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» для обліку валютних операцій підприємств, проте є деяка термінологічна розбіжність [62], [71].

За П(С)БО валюта звітності – грошова одиниця України. У МСБО 21 розглядають «валюту подання» (та, в якій подають фінансову звітність) і «функціональну валюту» (валюта економічного середовища, де підприємство реалізує свою діяльність). Відповідно до МСБО 21 компанія може подати фінансову звітність в будь якій валюті. Коли функціональна валюта відрізняється від валюти подання, тоді підприємство переводить свої фінансові показники у валюту подання. Для прикладу, коли компанія складається з взятих окремо підприємств, що мають різні функціональні валюти, то фінансові показники (результати) відображаються у загальній валюті, для того щоб скласти та подати консолідовану фінансову звітність.

Згідно МСБО 21 компанія може застосовувати функціональну валюту для того, щоб спростити процес аналізу й обліку міжнародних операцій. Водночас МСБО 21 не застосовує термін «валюта звітності», змінюючи його терміном «валюта представлення».

Виходячи з досвіду міжнародної бухгалтерської практики, процес перерахування фінансових даних у одній валюті в іншу валюту, називається валютною трансляцією (перерахунком). Можна виділити такі причини, що зумовлюють необхідність валютного перерахунку (трансляції), як:

- 1) необхідність реєстрації валютних операцій на рахунках бухгалтерського обліку й їх відтворення у фінансовій звітності компаній;
- 2) складання консолідованих фінансових звітів;
- 3) якщо фінансова звітність подається в валюті, що відрізняється від валюти звітності, для комфортного використання закордонними користувачами інформації.

Слід зазначити, що перераховані вище причини властиві й у вітчизняній практиці, проте вираз «трансляція» не застосовується.

У міжнародній бухгалтерській практиці трансляція операцій у іноземній валюті перетворюється в:

- трансляцію валютних операцій (перерахунок операцій, які виражені в іноземній валюті в функціональну валюту компанії);
- трансляцію валютної звітності (перерахунок у валюту подання чи у функціональну валюту статей фінансової звітності на дату балансу).

Для перерахування фінансових даних із однієї валюти у іншу використовують валютний курс. Міжнародна практика розглядає валютний курс як коефіцієнт обміну двох валют. Через те, що він постійно коливається, виникають проблеми в обліку, пов'язані з використанням того чи іншого курсу (офіційно встановленого або ринкового, середнього або «закриття», курсу-спот тощо) для оцінювання операцій і проблем із відображення на рахунках, а також у звітностях результатів коливань цього курсу, тобто курсових різниць. До того ж, при валютній трансляції виникає питання, як відобразити прибутки та збитки від валютного перерахунку (курсних різниць) у фінансовій звітності.

Трансляція (перерахунок) зобов'язань та активів компанії в валюту звітності виконується завдяки поточному валютному курсу, інакше кажучи

курсу на дату балансу. Аналогічним чином перераховуються монетарні статті розділу «Власний капітал». До других показників власного капіталу (крім нерозподіленого прибутку) використовують історичні валютні курси. Наприклад, для резервного капіталу використовують курс на дату здійснення відрахувань до нього, для статутного капіталу застосовують курс на дату формування (підписки на акції), для вилученого капіталу – курс на дату викупу (акції власної емісії).

Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 допускає курс, що близький до фактичного валютного курсу на дату здійснення операції, приміром середній [62]. Однак, використання середнього валютного курсу не прийнятне при істотному коливанні протягом періоду чи при невеликій кількості нерегулярних операцій.

Монетарні статті в іноземній валюті відображені при використанні валютного курсу на дату балансу; немонетарні статті за історичною собівартістю – на дату здійснення операцій; немонетарні статті, які відображені за справедливою вартістю – на дату визначення тієї справедливої вартості. МСБО 21 розглядає «справедливу вартість» як суму, при якій можна погасити зобов'язання чи обміняти актив у операції між зацікавленими, обізнаними й незалежними сторонами.

Згідно з П(С)БО 21, статті руху грошових коштів, доходів та витрат підлягають перерахунку за валютним курсом на дату здійснення операцій, якщо тільки фінансова звітність компанії виражена в валюті країни, де є присутня гіперінфляційна економіка. Для валютної трансляції (перерахунку) руху грошових коштів, доходів та витрат за кожний місяць може використовуватися середньозважений валютний курс за відповідний місяць.

Середньозважений валютний курс визначається результатом ділення суми добутків величин курсів НБУ і кількості днів їх у дії у звітному місяці на кількість календарних днів у цьому місяці.

Відповідно до МСБО 21 різниця, що виникає в наслідок перерахування певної кількості одиниць однієї валюти у іншу за різними валютними курсами є курсовою різницею. За НП(С)БО курсова різниця – це різниця при різних валютних курсах однакової кількості одиниць іноземної валюти.

За монетарними статтями в іноземній валюті визначення курсових різниць проводять на дату балансу й дату здійснення господарської операції. Курсова різниця від перерахунку грошових коштів в іноземній валюті й інших монетарних статей про операційну діяльність відображена в інших операційних доходах (витратах). Від перерахунку монетарних статей про фінансову та інвестиційну діяльність курсові різниці вказані в інших доходах (витратах).

Частота утворення курсових різниць та їх сума згідно операцій у іноземній валюті є залежними від змін (коливань) валютного курсу та проміжку часу між датою здійснення операції й датою розрахунку по ній.

Згідно базового підходу МСБО 21 курсові різниці, що зв'язані із монетарними статтями, виражаються як витрати чи доходи того періоду, у якому вони виникли.

За МСБО 21 не визначено де необхідно включати курсові різниці: або до статей доходів, або статей витрат. Через те, у бухгалтерській практиці використовують два підходи, що відображають курсові різниці у звіті про прибутки та збитки.

Згідно першого підходу курсові різниці виражені в залежності від джерела їх виникнення, а саме:

- курсова різниця, пов'язана із операційною діяльністю, включена в фінансовий результат операційної діяльності;
- курсова різниця, пов'язана із позиками, відображена в фінансових витратах;
- курсова різниця, пов'язана із податком на прибуток, виражена складовою податку на прибуток.

Відповідно другий підхід полягає у включенні усіх курсових різниць до складу операційної діяльності підприємства чи його чистих фінансових витрат однією статтею. Однак обраний підхід для вираження курсової різниці має використовуватися послідовно.

В Україні за П(С)БО 21 підприємства використовують тільки перший підхід.

Як раніше зазначалося, для валютного перерахунку (трансляції) використовують різні види валютних курсів (поточний, середній, історичний, курс «закриття»), саме це спричинює появу в МСБО різних методів валютної трансляції. Методи валютної трансляції класифікують за двома типами [3, с.43].

Перший тип включає метод єдиного курсу (курсу «закриття»), в США його називають методом поточного курсу. Згідно цього методу всі зобов'язання та активи закордонної компанії переводять в валюту фінансової звітності по курсу «закриття». Витрати та доходи транслуються по курсу «закриття» чи середнім курсом за певний період.

До другого типу відносять такі методи валютного курсу: монетарно-немонетарний, тимчасовий та поточно-непоточний.

Монетарно-немонетарний метод полягає у тому, що активи та зобов'язання ділять на монетарні та немонетарні. Перерахунок доходів та витрат відбувається за середньозваженими курсами за увесь звітний період або за певний місяць.

Поточно-непоточний метод полягає у поділі об'єктів обліку на поточні і непоточні. Поточні активи та зобов'язання переводять по курсу «закриття», а непоточні перераховують по історичному курсу. Перерахунок прибутків і збитків аналогічний монетарно-немонетарному методу.

При тимчасовому методі використовують принцип тимчасового значення, який полягає у використанні валютного курсу, що відповідає даті проведення оцінки активів та зобов'язань. Згідно цього принципу валютна трансляція є процесом перерахунку цінності активів та зобов'язань, що виражені в іноземній

валюти. Активи і зобов'язання, виражені у звітності за первісною вартістю, оцінюються по історичному курсу, а активи та зобов'язання, які виражені за поточною вартістю, ще і дебіторська та кредиторська заборгованість оцінюються по курсу «закриття» [9].

В Україні використовують тільки другий тип валютних перерахунків, а саме монетарно-немонетарний метод. Окрім цього, згідно до П(С)БО 21, для валютної трансляції (перерахунку) фінансової звітності закордонних підприємств встановлено застосування часового методу й методу курсу «закриття», а Інструкція про порядок складання й оприлюднення фінансової звітності банків України передбачає використання тільки методу курсу «закриття».

Варто зазначити, що при використанні будь-котрого з цих методів отримують різні значення курсових різниць. Така ситуація виникає тому, що в основі методів валютного перерахунку закладені різні гіпотези стосовно того, на котрі види зобов'язань й активів, що виражені в іноземній валюті, будуть впливати зміни валютних курсів, а на котрі – ні.

Проте, ні один із розглянутих вище методів валютного перерахунку фінансової звітності недосконалий, у кожному є недоліки.

От, наприклад, монетарно-немонетарний та поточно-непоточний методи мають аналогічні недоліки. Вони обидва основані на класифікації об'єктів обліку згідно певних критерій. Водночас є актуальним питання, чому саме цей поділ статей фінансової звітності зможе встановити, котрий курс використовувати при валютному перерахунку, бо валютна трансляція пов'язана із оцінкою, а не із класифікацією.

А також, валютний перерахунок немонетарних статей балансу по історичному курсу, згідно з монетарно-немонетарним методом, матиме сенс тільки тоді, коли вони будуть складеними у балансі не за справедливою вартістю, а за історичною.

Що стосується тимчасового методу, то в його основі лежить американський стандарт SFAS8 «Облік трансляції валютних операцій та фінансової звітності, вираженої в іноземній валюті». Валютна трансляція здійснювалась лише за тимчасовим методом, тому курсові різниці слід було визнати як збиток чи прибуток того періоду, у котрому вони появлялись. Також була заборонена відстрочка курсових різниць [17,с.185].

У національних облікових політиках країн використовуються свої власні засоби обліку валютних операцій, надаючи переваги тому чи іншому методу. У кожному випадку на це будуть впливати традиції країни, умови господарювання, рівень консерватизму тощо.

Завдяки проведеному дослідженню можна зробити наступні підсумки:

попри те, що на законодавчому рівні відбувається ведення бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами, у національних нормативно-правових актах України не чітко виражено, чи компанії мають керуватись тільки МСФЗ, або ж скласти фінансову звітність паралельно П(С)БО 21;

– необхідно подальше дослідження питань, що пов'язані з валютним перерахунком (трансляцією) для наукового аргументування доречності внесення змін в П(С)БО, оскільки сьогодні актуальними залишаються відмінності між МСБО 21 та вимогами вітчизняних нормативних питань.

В Україні за П(С)БО 21 використовують тільки монетарно-немонетарний метод валютного перерахунку, що у свою чергу має свої переваги та недоліки. Основна перевага цього методу – його простота та непорушність первинних фінансових результатів. Водночас, головним недоліком монетарно-немонетарного методу є застосування валютного курсу на дату формування фінансової звітності при перерахунку активів міжнародного підрозділу, які оцінені по історичній вартості, що, у свою чергу, призводить до отримання значень без змісту, котрі не вкажуть ні поточної, ні історичної вартості активів закордонного підприємства.

2.3 Інші аспекти формування фінансової звітності міжнародних компаній

Основне завдання фінансової звітності – представлення її користувачам достовірної і комплексної інформації про фінансовий стан компанії. У сучасних умовах господарювання на достовірність фінансової інформації істотно впливають інфляційні процеси, особливо це стосується гіперінфляції. На фінансове становище компанії та його звітність незначна інфляція практично не впливає. Інколи таку інфляцію вважають корисною та навіть допустимою, оскільки ці інфляційні процеси спонукають власників вкладати кошти в прибуткові заходи, тому що гроші, які не використовуються, стрімко втрачають цінність. Проте, чим вищі темпи інфляції, тим більш негативний вплив вона має на господарську діяльність компанії, встановлюючи обсяг майна й характер її вартісних змін. Гіперінфляція – головний дестабілізуючий чинник стійкості фінансового становища компанії.

Швидкі зміни цін позначаються на показниках фінансової звітності компанії, дані якої потрібні користувачам для того щоб прийняти короткострокові й довгострокові управлінські рішення.

Під час інфляції фінансова звітність не надає повного та достовірного уявлення про фінансовий й майновий стан підприємства, зміни в ньому, оскільки інформація, що у ній надана, не є співставною та надійною.

Саме тому в практиці ведення бухгалтерського обліку були розроблені певні правила обрахунку дії інфляційних чинників. Щоб дані фінансової звітності відтворювали дійсний стан компанії згідно рівня інфляції, потрібно здійснити їх перерахунок відповідно до зміни індексів цін або ж стабільної валюти (коли відбувається забезпечення перерахунку показників по кожній операції в тверду валюту згідно поточного курсу валют).

Кінцевий варіант врахування інфляційних чинників відображений в МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», де для усунення результатів інфляційних змін рівня цін виконують заміну традиційних способів

оцінки активів на інші, що, у свою чергу, унеможлиблює або ж враховує вплив інфляційних чинників на показники фінансової звітності.

Процедура здійснення виправлень річної фінансової звітності щодо впливу інфляції являє собою складний процес. Для початку необхідно скласти фінансову звітність на базі поточного обліку (бухгалтерські відомості, рахунки, Головна книга, журнали-ордери). Бухгалтерські дані поточного обліку не підлягають виправленню (коригуванню). Пізніше виправлення річної фінансової звітності здійснюють по кожному звіту послідовно: Баланс → Звіт про фінансові результати → Звіт про рух грошових коштів → Звіт про власний капітал.

На нашу думку, необхідність коригування показників фінансової звітності на індекс інфляції, зумовлена тим, що користувачі інформації повинні приймати рішення, які відповідають реальним процесам.

Протягом коригування фінансової звітності потрібно її показники привести до порівнювальних грошових показників (власний капітал, активи, зобов'язання) на дату коригування, тобто використовуючи коефіцієнт коригування, який розраховують за формулою:

Коефіцієнт коригування = Індекс інфляції на дату балансу (кінець звітного періоду) / індекс інфляції на дату визнання (переоцінки) відповідної статті звітності.

Варто зазначити, що індекс інфляції за останні роки становить доволі високий відсоток (табл.2.4.)

Таблиця 2.4

Індекс інфляції за останні роки

Роки	2014	2015	2016	2017	2018
Індекс інфляції, %	124,9	143,3	112,4	113,7	107,4

Примітка. Сформовано на основі [73].

Процедура коригування полягає у складанні «звичайної» фінансової звітності, не враховуючи індекс інфляції, проте пізніше кожен її статтю

перераховують (якщо необхідно) на коефіцієнт коригування, а вже потім оприлюднюють фінансову звітність із врахованою інфляцією.

Під інфляційним коригуванням кожної статі розуміється коригування окремо кожного необоротного активу, кожного виду запасів, кожної статті немонетарної заборгованості, що значно ускладнює роботу бухгалтерів. Коригування фінансової звітності здійснюють за кожною формою фінансової звітності і для кожної з них є свої особливості.

Отже, якщо не враховувати рівень інфляції, виникає великий ризик отримання неточної інформації про реальний фінансовий стан компанії, а це, в свою чергу, негативно впливає на її виробничу діяльність. Інфляційні процеси через фінансову звітність впливають на фінансовий стан компанії, адже оцінка статей фінансової звітності відображає ціни за різні періоди, а зміна ціни має негативний вплив на якісні характеристики звітів.

Необхідно вказати, що на даному етапі економічного розвитку України відбуваються динамічні зміни в бізнес-середовищі, встановлюються нові управлінські та фінансові завдання, завдяки вирішенню яких буде успішним функціонування компанії.

Основним завданням фінансової звітності за сегментами є надання інформації, яка необхідна для формування показників, важливих для управління підприємством. Звітність за сегментами має вказувати на зв'язок між фінансовою звітністю й інформацією, що надається в коментарях до неї (для прикладу, фінансовий та операційний огляд у корпоративній звітності підприємства). Вона дає змогу користувачам відобразити більш достовірну й релевантну інформацію, через те що зацікавлені особи мають можливість здійснити оцінку діяльності підприємства, його структурних підрозділів крізь призму ефективного менеджменту та управлінського обліку.

У діючих нормативних документах не має визначення терміну «сегмент», проте між науковцями поширені різні думки для розуміння його сутності, тому

важливим є з'ясування значення цього терміну у бухгалтерському обліку і звітності.

Задніпровський О. Г. вважає, що звітний сегмент – це географічний або операційний сегмент, інформація про який підлягає обов'язковому розкриттю. [10, с.995]

НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» окреслює склад, мету та принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів. Згідно з НП(С)БО 1 фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності [115, розділ II, п. 1]. Зі свого боку, звітність за сегментами – це додаток до Приміток до річної фінансової звітності, форма №6 «Інформація за сегментами».

На думку П. С. Безруких: «У бухгалтерській звітності дані про різні частини (сегменти) діяльності підприємства необхідно зазначати окремо. Такими частинами (сегментами) можуть виступати дані про виробництво і продаж різних товарів, робіт, послуг чи даних про продаж товарів одного виду в різних регіонах і т.д.» [11, с. 14].

В процесі управління підприємством звітність за сегментами здійснює такі функції:

- інформаційна (надання інформації зовнішнім і внутрішнім користувачам про ефективність і результати діяльності звітних сегментів);
- контрольна (виконання контролю за діяльністю звітних сегментів);
- аналітична (оцінювання ефективності функціонування звітних сегментів та їх вплив на діяльність підприємства загалом);
- мотиваційно-стимулююча (оцінювання діяльності вищого керівництва звітного сегмента, визначення рейтингу діяльності звітних сегментів);
- планова (планування наступних завдань щодо діяльності звітних сегментів на базі аналізу показників фінансової звітності).

Розглядаючи різні аспекти формування фінансової звітності, слід звернути увагу на хеджування.

Для того, щоб визначити як впливає хеджування цінових ризиків на інформацію, відображену у фінансовій звітності, необхідно проаналізувати її показники, у складі котрих відображені операції з хеджування.

Багато науковців вивчали питання відображення у фінансовій звітності операцій з хеджування. Так, наприклад, Н.К. Василенко, щоб удосконалити фінансову звітність компанії, визначає окремі статті для операцій з хеджування, К.В. Бойко удосконалює зміст форм звітності №1(Баланс) та №5 (Примітки до фінансової звітності), в частині інформації про використання деривативів [4 .]

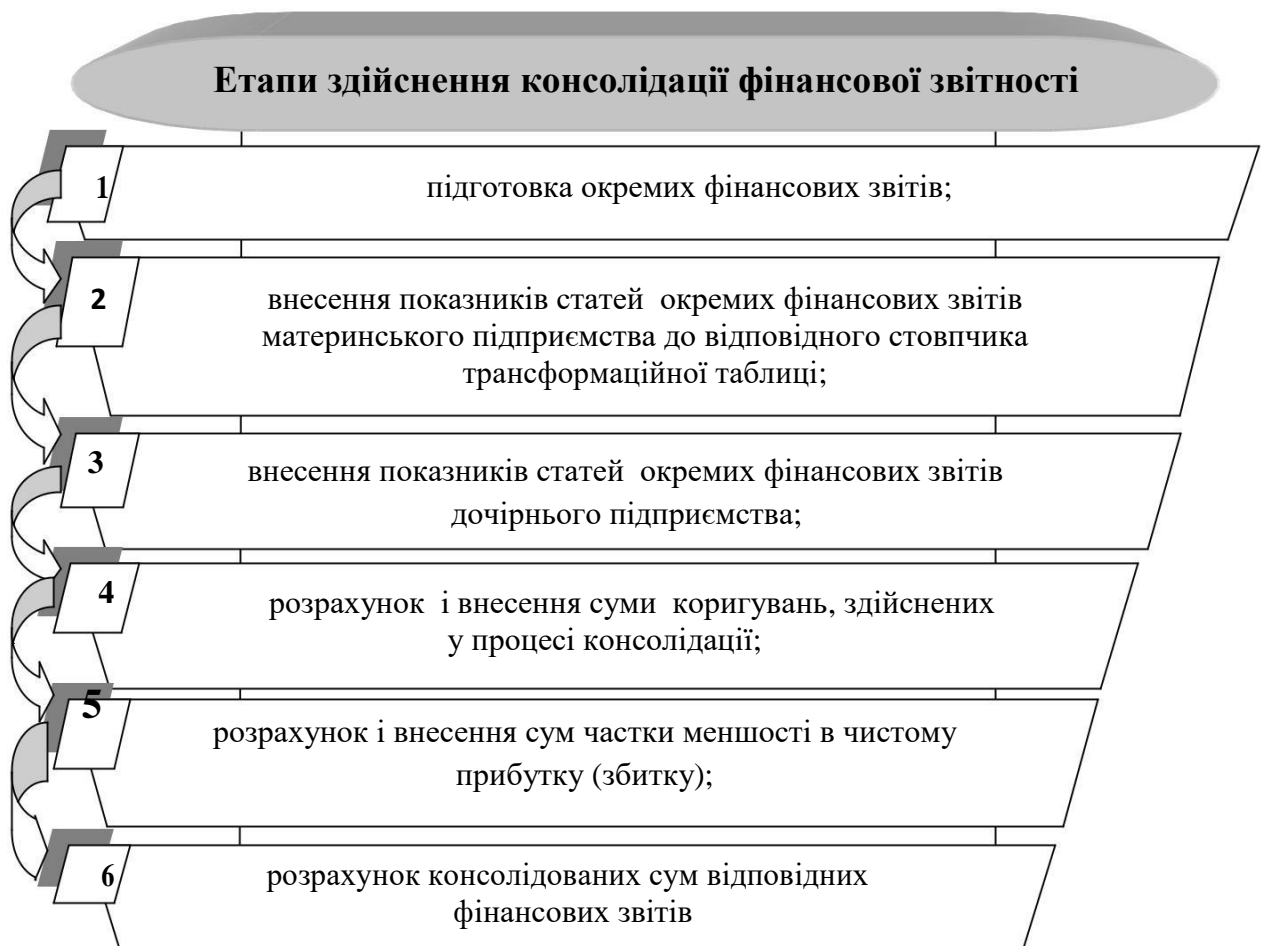
Використання хеджування для управління ціновими ризиками впливає на величину та структуру активу і пасиву, на витратну та дохідну частини фінансового результату. Саме тому, під час вибору того чи іншого виду і способу хеджування, необхідно чітко проаналізувати, яких змін зазнає фінансово-майновий стан компанії. Адже, змінюються такі показники фінансового аналізу, як: ліквідність, платоспроможність, рентабельність та фінансова стійкість. Ми вважаємо, що це може вплинути на конкурентоспроможність, інвестиційну привабливість та інші важливі для розвитку діяльності компанії показники.

У 1999 році було ухвалено Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що дало можливість подавати консолідовану звітність компаніям. Згідно статті 1, цього закону, консолідованою фінансовою звітністю є фінансова звітність, що показує фінансове становище, рух грошових коштів, результати діяльності юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної консолідованої одиниці» [31,ст.1].

Відповідно до міжнародного стандарту фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність», консолідованим фінансовим звітом являється фінансова звітність кількох компаній (підприємств), де дохід, капітал, витрати, активи та зобов'язання, а також потік грошових коштів материнської

компанії та її дочірніх компаній зображені як дохід, капітал, витрати, активи та зобов'язання, також потік грошових коштів одної (єдиної) компанії [5].

Ми погоджуємося із думкою Пирець Н.М., яка виділяє декілька етапів здійснення консолідації фінансової звітності, див. рис.2.2.

Примітка. Сформовано на основі [74].

Рис. 2.2 Етапи здійснення консолідації фінансової звітності

Консолідовану фінансову звітність визначають як систему показників, яка утворюється внаслідок об'єднання при проведенні спеціальних коригувань даних первинної фінансової звітності учасників консолідованої групи та відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів консолідованої групи як єдиної економічної одиниці.

У сучасних умовах проблемними сторонами формування консолідованої звітності є:

- 1) уповільнене наближення НП(С)БО до МСБО, тому з'являється суперечливість й неузгодженість деяких показників за діючим законодавством України і міжнародних стандартів фінансової звітності;
- 2) недостатня кількість висококваліфікованих кадрів, що розуміються на порядку складання фінансової звітності за МСФЗ і уміють використати це на практиці.

Складання консолідованої звітності є вимогою МСФЗ. Доцільним є формування консолідованої звітності не за допомогою розрахункових процедур зведення показників звітів підприємств групи, а на підставі документованих і хронологічних записів у системному бухгалтерському обліку кожного з підприємств, які включені у консолідовану групу.

Консолідована фінансова звітність повинна надавати об'єктивну інформацію про результати діяльності та фінансовий стан єдиної економічної одиниці, не змінюючи при цьому окремих фінансових звітів компаній групи, оскільки віддзеркалює її економічні взаємозв'язки. Така звітність може виконувати контрольні функції для материнської компанії та впливати на її дивідендну політику.

Фінансова звітність материнського підприємства та його дочірніх підприємств, що використовується при складанні консолідованої фінансової звітності, складається за той самий звітний період і на ту саму дату балансу.

Консолідовану фінансову звітність складають з фінансової звітності групи підприємств з використанням єдиної облікової політики для подібних операцій та інших подій за схожих обставин. Якщо при складанні консолідованої фінансової звітності неможливо застосувати єдину облікову політику, то про це повідомляється у примітках до консолідованої фінансової звітності. Отже, при формуванні фінансової звітності міжнародних компаній необхідно враховувати всі аспекти діяльності.

Висновки до розділу 2

Проаналізувавши всі аспекти формування фінансової звітності міжнародної компанії, можна зробити наступні висновки:

Міжнародні компанії, які готують показники фінансової звітності згідно національних вимог повинні трансформувати свою звітність до міжнародних стандартів. Це можливо зробити за допомогою двох методів, а саме: трансформація і паралельний облік. Кожен з цих методів має певні переваги і недоліки, порівнявши які власники компаній можуть зробити свій вибір. Так, наприклад, компанії, котрим необхідно раз на рік отримувати звітність за МСФЗ, використовують метод трансформації. Інші ж обирають метод паралельного обліку, оскільки він дає можливість оперативно отримувати звітність за двома стандартами і використовувати ці звіти в управлінні компанією та розробці подальших планів.

Якщо компанія здійснює зовнішньоекономічну діяльність або якщо має закордонні дочірні підприємства, то необхідно відобразити у фінансовій звітності операції в іноземній валюті. При цьому доцільним є перерахунок статей фінансової звітності, оскільки вона складається тільки у національній валюті. Для перерахування фінансових даних із однієї валюти у іншу використовують валютний курс.

Також існують певні відмінності при формуванні звітності міжнародних компаній за таких аспектів, як: інфляція, хеджування, консолідована звітність, звітність за сегментами. Якщо не враховувати рівень інфляції, виникає великий ризик отримання неточної інформації про реальний фінансовий стан компанії, а це, в свою чергу, негативно впливає на її виробничу діяльність. При хеджуванні змінюється ліквідність, платоспроможність, рентабельність та фінансова стійкість, а це в свою чергу, впливає на інвестиційну привабливість компанії.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ

3.1 Оцінка якості фінансової звітності міжнародних компаній

В даній роботі досліджується провідна агропромислова компанія України – «Мрія Агрохолдинг». Вона являється одним із найбільших виробників сільськогосподарської продукції в Україні та світі, який має власну інфраструктуру і сучасний парк автотранспорту і сільгосптехніки. Основною діяльністю компанії є сільськогосподарське виробництво та торгівля, включаючи вирощування картоплі, пшениці, ячменю, ріпаку, цукрового буряку і кукурудзи (рис. 3.1).

Примітка. Сформовано на основі [72].

Рис. 3.1 Основні напрями діяльності «Мрія Агрохолдинг»

Слід зазначити, що компанія позиціонує себе як один з найефективніших виробників картоплі в Україні. Її особливістю і перевагою є те, що компанія не закупляє зерно. Також, Агрохолдинг надає технічні послуги, допомогу у вирощуванні сільськогосподарської продукції та обробці землі, забезпеченні матеріально-технічної бази та посередницькі послуги іншим сільськогосподарським виробникам.

Усі підприємства, які входять в структуру холдингу згідно їх установчих документів є самостійними, відокремленими юридичними особами котрі здійснюють свою діяльність згідно Статуту або інших установчих документів відповідно до вимог чинного законодавства України та є зареєстрованими у відповідних фіскальних органах. При цьому доречно зауважити, що правове забезпечення, всі господарські операції і процеси відображається як на місцях, після чого зводиться в Головному офісі компанії. Згідно організаційної структури компанії «Мрія» (див. додаток Д), майже за кожним процесом закріплений свій центр відповідальності та працівники.

Зважаючи на те, що агрохолдинг у свій час «пережив» технічний дефолт до питань обліку та його контролю ставляться з особливою увагою. Відповідальність щодо організації, веденні обліку, його контролю та складанні фінансової звітності покладена на фінансовий департамент на чолі з першим заступником фінансового директора.

Відповідно до чинного законодавства та внутрішніх регламентів фінансова звітність агрохолдингу подається у консолідованому вигляді, підтверджується провідними аудиторськими фірмами кожне звітне (календарне) півріччя та публікується тільки англійською мовою на офіційному web-сайті Агрохолдингу «Мрія» [72]. Уся фінансова, управлінська та статистична звітність підприємств, що у складі агрохолдингу є комерційною таємницею відповідно рішення вищого органу правління.

Процес складання та подання фінансової звітності є складним та багато етапним:

- На першому етапі звітність усіх господарюючих суб'єктів переводять у відповідність до МСФЗ.
- На другому етапі збирають усю інформацію, аналізують та консолідують з використанням коефіцієнта переводу 0,5.
- На третьому етапі звітність перевіряє управління системи внутрішнього контролю та аудиту.

- На четвертому етапі звітність передають на підтвердження Службі Безпеки компанії.
- На п'ятому етапі звітність затверджується (погоджується) керівниками департаментів, які брали участь у її підготовці, та Генеральним директором Агрохолдингу «Мрія».
- Шостий етап передбачає підтвердження звітності зовнішніми аудиторами та публікування у офіційних джерелах і ЗМІ.

М.Р. Лучко та І.Д.Бенько зазначають, що метою фінансових звітів є забезпечення інформації про фінансовий стан, діяльність і грошові потоки підприємства, яка є корисною для широкого кола користувачів з метою прийняття ними економічних рішень [47, с.251].

Для того щоб фінансова звітність була достовірною необхідно щоб звіти базувалися на інформації бухгалтерського обліку, яка є перевіреною відповідно до системи внутрішнього контролю обліку. У Агрохолдингу «Мрія» з відповідальністю ставляться до організації формування фінансової звітності, відповідно чинним нормативно-правовим актам, адже фінансовий звіт є основним джерелом інформації, забезпечуючи інформаційні потреби широкого кола користувачів, та впливає на прийняття важливих економічних рішень. Ці рішення базуються на оцінці компанії генерувати грошові кошти, рівні фінансової стійкості, платоспроможності тощо. Як результат, якщо інформація у фінансовій звітності є недостовірною, то прийняті рішення й висновки є не ефективними, а це, у свою чергу, негативно відображається на діяльності компанії.

Нормативно-правові документи, які встановлюють правила щодо формування, техніки та методики заповнення окремих форм звітності, виступають базою при складанні річної звітності.

Ряд характеристик і вимог до облікової інформації визначають її якість, яка оцінюється згідно потреб і вимог користувачів у певний момент часу.

Корисність інформації для користувача зумовлена її якісними характеристиками. На прийняття ефективного управлінського рішення впливає достовірна, правдива та неупереджена інформація, насамперед це стосується інформації, що висвітлена в фінансовій звітності. Крім того, від повноти та якості звітної інформації залежить достовірність аналізу фінансового стану компанії, об'єктивна оцінка результатів її діяльності, що виражена системою показників ліквідності активів, рентабельності, фінансової незалежності та стійкості, оборотності активів, забезпеченості власним капіталом тощо.

Однак неодноразово результати діяльності компанії, котрі виражені в фінансовій звітності, вказують на неузгодженість, помилки й інші недоліки. На сьогодні виникають ситуації, де управлінський персонал старається «ідеалізувати» фінансову звітність компанії щоб підвищити її кредитоспроможність та інвестиційну привабливість, тим самим вводять в оману користувачів. Саме тому сьогодні для бухгалтерів найголовнішою проблемою є досягнення якості фінансової звітності.

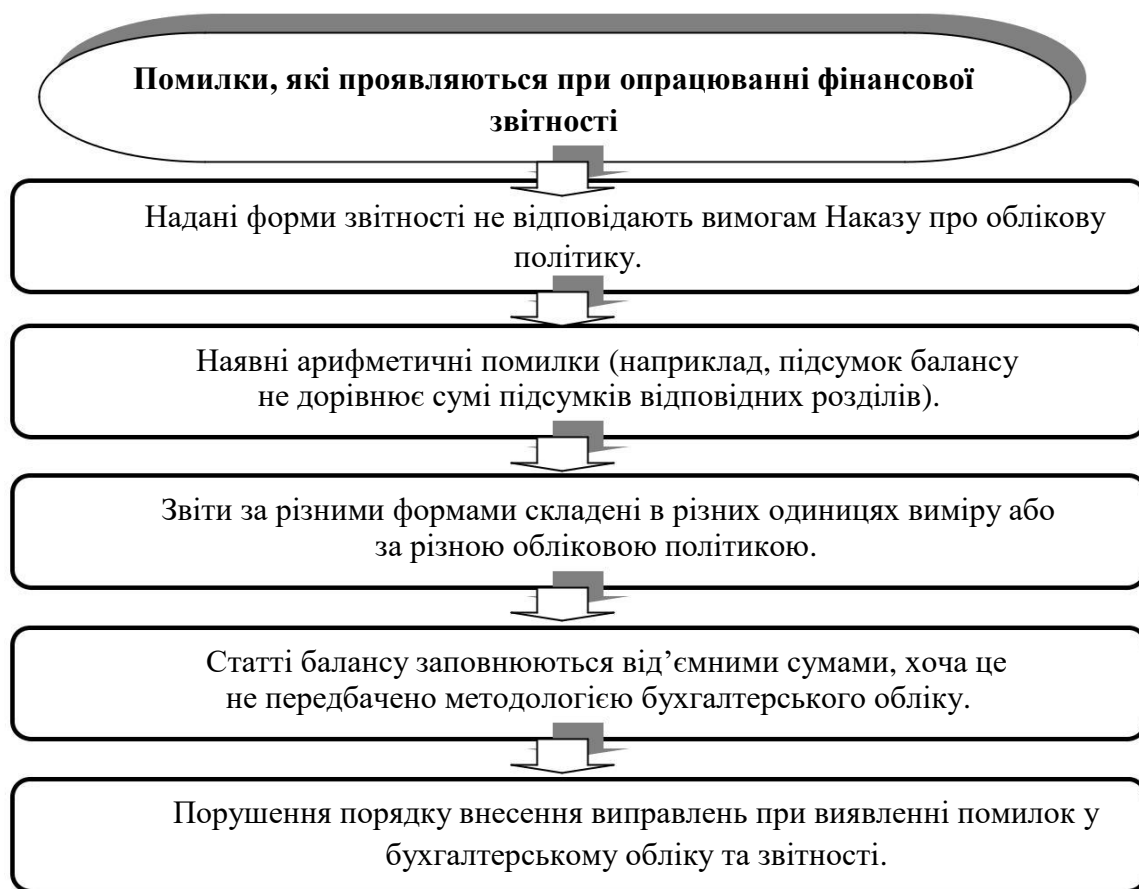
Значущим є те, що проаналізувавши фінансову звітність можна розкрити її кількісні та якісні характеристики, достовірність, законність та доцільність відображення господарських операцій, оскільки від якісного інформаційного забезпечення буде залежати ефективність здійснення аналітичних процедур. Окрім того, при аналізі здійснюється контроль якості самої інформації.

На думку А.Ф. Виноходової [15] для формування об'єктивної оцінки про фінансову та господарську діяльність компанії за звітний період потрібно використати інформацію, яка знаходиться в інших формах звітності. Проте, не всі статті бухгалтерського балансу розшифровані, навіть частково, в інших формах звітності.

Як вже було зазначено, причина обмеження якості й обсягу бухгалтерської інформації – встановлена сукупність форм фінансової звітності, адже НП(С)БО визначають певні форми фінансової звітності, тобто компанія не може ввести будь-які статті, крім тих що передбачені відповідним стандартом

(як вписуванні). Однак, компанії всю потрібну інформацію вносять до Приміток до фінансової звітності. Коли це не є достатнім, то компанія складає пояснювальну записку до форми звітності (але не всі її складають), що значно полегшує аналіз якості показників фінансової звітності.

Ми пропонуємо розглянути типові помилки, які виявляються при опрацюванні фінансової звітності, рис. 3.2.

Примітка. Сформовано самостійно.

Рис. 3.2 Помилки, які проявляються при опрацюванні фінансової звітності

Так, найбільш інформативна форма для оцінки й аналізу фінансового стану компанії і не тільки – бухгалтерський баланс. Уміння його читати дозволяє отримати великий обсяг інформації про компанію, оцінити її фінансовий стан, розкрити рівень забезпеченості власними

оборотними коштами. Іншими джерелами інформації для аналізу виступають «Звіт про власний капітал», «Звіт про фінансові результати», «Звіт про рух грошових коштів», інші первинні документи, оперативна й статистична звітність. Фінансова звітність – це система показників, що відсвічують фінансове та майнове становище компанії на звітну дату і фінансові результати її діяльності протягом звітного періоду.

І.Ю. Івченко зазначає, що імовірність ризику прийняття збиткового (неякісного) рішення залежить від обсягу та якості використаної інформації [37].

Про якісні характеристики фінансової звітності вперше починали говорити економісти у провідних економічних країнах під час створення Міжнародних стандартів фінансової звітності. Саме у цих документах вперше були обґрунтовані і сформульовані якісні характеристики фінансової інформації. Після цього, якість фінансової звітності почали розглядати як економічну категорію.

Таблиця 3.1

Якісні характеристики фінансової звітності

Вимоги до якості	НП(С)БО	МСФЗ
Правдиве подання	+	+
Доречність	+	+
Зіставність	+	+
Зрозумілість	+	+
Своєчасність		+
Можливість перевірки		+

Примітка. Сформовано на основі [41], 79.

Фундаментальні характеристики є обов'язковими характеристиками якісної звітної фінансової інформації. Якщо фінансова звітність компанії не задовольняє хоча б однієї з них, то вона не може бути якісною.

Відомо, що важливим елементом регулювання процесу складання фінансової звітності компанії являється дотримання всіх якісних характеристик та принципів фінансової звітності. З огляду на те, проведена оцінка фінансової звітності компанії, яка виступила об'єктом дослідження, та аналіз спеціалізованої літератури, що, у свою чергу, дало можливість узагальнити причини, що утруднюють дотримання якісних характеристик інформації та принципів у фінансовій звітності.

Що стосується принципу безперервності, то на нього має вплив нестабільність та динамічність законодавчої, економічної, соціальної та політичної ситуації, а також значна частка підприємств, які знаходяться на межі банкрутства, отримують збитки та займають частку ринку, яка може суттєво змінюватися.

Через те, що бухгалтерський облік залежить та тісно прив'язаний до податкового обліку, законодавчого регулювання, а також те, що всі господарські операції відображаються на основі первинних документів, виникає порушення принципу нарахування і відповідності доходів та витрат. НП(С)БО забороняють відображати й оцінювати витрати чи доходи, що не є підтвердженими документально, тому саме відображення витрат та доходів обмежене суцільним документуванням. В результаті, окремі елементи доходів і витрат відображаються із запізненням.

Зіставність фінансової звітності знаходиться у прямій залежності від динаміки змін регулюючих положень облікового законодавства. Перш за все, виконання принципу послідовності передбачає стабільність законодавчої бази, невиконання якого має вплив на зіставність звітної інформації, кращого її розуміння користувачами, а також є перешкодою щодо виходу українських компаній на міжнародні ринки капіталів й інвестицій. Окремої уваги заслуговує характеристика суттєвості, яка відсутня у національних стандартах бухгалтерського обліку через високу регламентованість форм фінансової звітності.

Високий рівень та детальне методологічне регулювання щодо відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій визначає трактування операцій в бухгалтерському обліку за формою, а не за суттю. Економічна суть у порівнянні із юридичними вимогами, які ускладнюють процедуру аналізу й прийняття важливих рішень користувачами, має другорядне значення.

Для того щоб фінансова звітність була складена за всіма принципами та якісними характеристиками необхідний широкий вибір альтернативних методів вираження господарських операцій в обліку й їх розкриття в фінансовій звітності у випадках, коли компанія не розкриває своєї облікової політики, або коли вона відсутня взагалі. У зв'язку з тим, у користувачів виникає сумнів щодо якості й достовірності інформації та оцінки статей фінансової звітності

Слід зазначити, що фінансова звітність, щоб вважатися якісною, повинна відповідати багатьом критеріям. Велике значення для користувачів звітності (особливо для учасників бізнес-процесу) має якість фінансової інформації, адже за допомогою її показників можна визначити життєздатність майбутніх стратегічних рішень.

У зв'язку з інтенсивним розвитком системного підходу до вирішення і вивчення проблем оцінки якості фінансової звітності та широкого застосування систем управління якістю, все більшої ваги і практичної значимості набувають критерії, показники та параметри якості фінансової інформації.

При підготовці якісної звітності збільшується роль менеджменту. Саме тому, щоб забезпечити контроль якості фінансової звітності більшість компаній створюють нові департаменти (наприклад, відділ внутрішнього контролю) та переглядають функціональність та структуру наявних підрозділів.

3.2 Аналіз результатів міжнародної діяльності

Серед підприємств, які входять у структуру холдингу, найчастіше зовнішньоекономічну діяльність здійснює «Мрія Трейдинг» та «Мрія Лізинг».

Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» зазначає: «Зовнішньоекономічна діяльність – це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, яка побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами» 32. []

Виділяють такі функції зовнішньоекономічної діяльності:

- організація міжнародного грошового обігу;
- міжнародний обмін результатами діяльності та природними ресурсами у вартісній і матеріальній формах;
- міжнародне призначення споживчої вартості продуктів міжнародного поділу праці.

Компанії, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, підвищують свій технічний рівень виробництва, використовуючи більш ефективну техніку та технології, отримують валютну виручку від експорту, виробляють конкурентоспроможну продукцію.

Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, мають рівне право здійснювати будь-які її види, що не заборонені законами України. Юридичні особи здійснюють свою зовнішньоекономічну діяльність згідно статутних документів і з моменту набуття ними статусу юридичної особи.

Особливу увагу хочемо приділити ТОВ «Мрія Трейдинг», яка у відповідності з чинним законодавством України самостійно здійснює зовнішньоекономічну діяльність згідно з метою та предметом діяльності.

Згідно Статуту, компанія може здійснювати будь-які операції по експорту товарів (робіт, послуг) як власного так і не власного виробництва, так і імпорту товарів (робіт, послуг) як для власних потреб, так і не для власних потреб, крім товарів (робіт, послуг), експорт та імпорт яких заборонено. Для здійснення зовнішньоекономічних операцій компанія, згідно з чинним законодавством використовує власні кошти , банківські кредити , інші види та форми фінансування.

ТОВ «Мрія Трейдинг» в своїй зовнішньоекономічній діяльності здійснює певні операції, що зазначені на рис.3.3.

Примітка. Сформовано на основі [72].

Рис. 3.3 Зовнішньоекономічна діяльність компанії

Компанія може імпортувати сировину комплектуючі вироби, машини, обладнання, транспортні засоби, а також товари, роботи і послуги. У встановленому чинним законодавством порядку здійснює експортно-імпортні операції, а також посередницьку діяльність на підставі договорів, в тому числі договорів комісії, доручень, агентських та дилерських договорів.

Компанії, що знаходяться у складі «Мрія Агрохолдинг», експортують продукцію в більш як 20 країн світу, включаючи найбільші харчові компанії Європи.

Детально розглянемо доходи Агрохолдингу від експорту продукції за 2015, 2016 та 2017 роки.

Таблиця 3.2

Розподіл доходів за місцем продажу

Країна	Дохід, %		
	2017	2016	2015
Україна	37	52	42
Індія	8	11	-
Іспанія	6	3	6
Саудівська Аравія	10	3	-
Португалія	9	3	3
Ізраїль	6	-	8
Лівія	4	3	-
Іран	4	-	6
Єгипет	11	-	-
Таїланд	4	-	9
Індонезія	-	6	3
Франція	-	5	10
Корея	-	5	2
Бангладеш	-	2	-
Ліван	-	-	4
Пакистан	-	-	2
Інші	1	7	5
Разом	100	100	100

Примітка. Сформовано на основі додатків Е, Ж, К.

У таблиці 3.2 ми бачимо, що у 2015 році дохід від експорту компанії становив 58%. Найбільше товарів продали в такі країни, як: Франція, Ізраїль, Іспанія, Таїланд, Іран. У другому півріччі 2015 року компанія експортувала кукурудзу, ріпак, сою і пшеницю загальним обсягом 182 млн. т, в той час як насіння соняшника, пшениця та інші дрібні культури продавалися на внутрішньому ринку з загальним обсягом 131 млн. т.

Доходи в основному отримані від продажу сільськогосподарської та тваринницької продукції та становлять 62,6 млн. дол. з загального доходу в розмірі 65,8 млн. дол. 2% від усіх доходів отримані за послуги зберігання та транспортні послуги, що надаються елеваторами та логістикою третім особам. Продаж інших товарів являє собою продаж крохмалю. Додаток Е.

У наступному році експортували продукції на 10% менше, а найбільшим закордонним покупцем була Індія – 11%. Припинили продаж продукції в Ліван і Пакистан. У другому півріччі 2016 року компанія експортувала 185 млн. т кукурудзи, пшениці, ріпаку та ячменю. Основними напрямками експорту були Індія, Індонезія, Франція та Корея. Збут сільськогосподарської продукції на внутрішньому ринку склав 173 млн. т і складався в основному з пшениці та соняшника.

Доходи компанії були сформовані в основному за рахунок продажу сільськогосподарської продукції та склали 67 млн. дол. Доходи від послуг, що надаються компанією, включають послуги логістичного транспорту, елеваторів та інших послуг становлять 1,34 млн. дол., а від продажу інших товарів 0,67 млн. дол. (в основному продаж молока та цукру). Додаток Ж

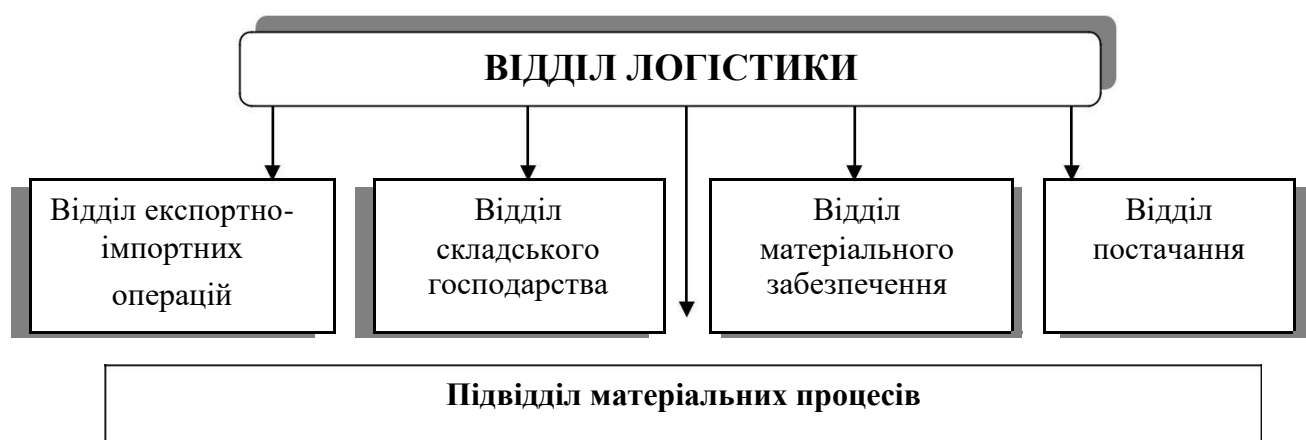
Слід зазначити, що в 2017 році дохід компанії від експорту значно збільшився і становив 63% від усього продажу продукції. Порівняно з попередніми роками, постачання сільськогосподарських товарів агрохолдингу збільшилось у Єгипет, Саудівську Аравію та Португалію. 92% загальних

доходів "Мрії" в першому півріччі 2017 року було отримано від продажу сільськогосподарської продукції та склало 23 мільйони доларів. З них 0,6 млн. доларів становлять безготівкові операції, які в основному стосуються продажу сільськогосподарської продукції в обмін на послуги з оренди землі. Доходи від послуг, що надаються компанією, включають послуги логістичного транспорту, елеваторів та інших послуг і становлять всього лиш 1%. У свою чергу, 7% від усього доходу отримано за рахунок продажу інших товарів (в основному продаж молока та крохмалю). Додаток К.

Компанія може відкривати за межами України свої представництва, виробничі підрозділи та філії, утримання яких здійснюється за свій рахунок, а також може входити в міжнародні корпорації, консорціуми, концерни, асоціації та інші об'єднання підприємств, а також може залучати до своєї діяльності на договірних засадах майно та кошти іноземних суб'єктів підприємництва, організовувати спільну діяльність з ними.

Зовнішньоекономічна діяльність організована згідно всіх вимог чинного законодавства, при цьому не суперечить міжнародним стандартам.

Що стосується компанії «Мрія Лізинг», то вона імпортує запасні частини до техніки та експортує сільськогосподарську продукцію. Займається зовнішньоекономічною діяльністю відділ логістики (рис.3.4).

Примітка. Сформовано на основі [72].

Рис. 3.4 Структура відділу логістики «Мрія Лізинг»

Слід зазначити, що експорт компанії значно переважає над імпортом. Агрохолдинг «Мрія» імпортує лише техніку, яку беруть в оперативну чи в фінансову оренду.

При здійсненні зовнішньоекономічної діяльності користується повним обсягом прав суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, чинним законодавством України.

Для успішного розвитку зовнішньоекономічної діяльності необхідно виконувати певні умови, а саме: зміцнювати і нарощувати експортний потенціал; активна участь в різних формах міжнародного спільного підприємництва; підвищення конкурентоздатності підприємств і виробничо-господарського комплексу; розширення самостійної діяльності підприємств, фірм регіонів країни у проведенні зовнішньоекономічної діяльності.

Будь-які операції в зовнішньоекономічній діяльності оформляються за допомогою укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які складаються суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності або його представником у простій письмовій формі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України або законом.

Як відомо, у 2014 році компанія не розраховувалася із кредиторами і оголосила про дефолт. Багато банків та міжнародних фінансових інституцій понесли втрати (IFC, Erste, Альфа Банк та інші).

12 вересня 2018 року був підписаний договір купівлі-продажу агрохолдингу «Мрія» між компаніями Saudi Agricultural and Livestock Investment Company (SALIC) та Mriya Farming PLC. Варто зазначити, що цей контракт зазначає купівлю українських активів, але не купівлю землі, а також, підвищення рівня інвестицій і технологій в аграрний комплекс.

За результатами реструктуризації боргове навантаження "Мрії" знизилося до 309,5 млн. доларів з 1,1 млрд. доларів, включаючи 49,3 млн. доларів реструктуризованого забезпеченого боргу, 46 млн. доларів робочого капіталу,

208,1 млн. доларів реструктуризованого незабезпеченого боргу та 6,1 млн. доларів нових лізингових програм на закупівлю обладнання.

Saudi Agricultural and Livestock Investment Company є дочірньою компанією акціонерного товариства, який приналежний Фонду державних інвестицій Королівства Саудівська Аравія. За його Статутом компанія інвестує у сільське господарство й тваринництво у країнах, що мають конкурентні переваги для виробництва продуктів харчування й для доступності їх на експортні ринки. Компанія спеціалізується на таких продуктах як: ячмінь, пшениця, рослинні олії, рис, соєві боби, зелений корм, кукурудза, цукор, молочні продукти, червоне м'ясо, аквакультура та птиця.

Оскільки в Саудівській Аравії виникають певні кліматичні проблеми, ми вважаємо, що договір підписаний не тільки з метою інвестицій, а спрямований на забезпечення продовольчої безпеки країни і є державною стратегією. Компанія SALIC зможе збільшити імпорт необхідних аграрних продуктів в свою країну, оскільки вона являється найбільшим покупцем українського ячменю.

Після підписання договору "Мрія" буде здійснювати свою діяльність в Україні разом з дочірньою компанією SALIC — Continental Farmers Group (CFG), яка благополучно працює в нашій країні з 2006 року і обробляє 45 тис. га у Тернопільській та Львівській областях.

Голова управління SALICUK Халід Алабуді зазначив: «Враховуючи позитивний досвід інвестицій в українську економіку, SALICUK ухвалила рішення щодо розширення бізнесу та глибоко вивчила український сільськогосподарський ринок у пошуках нових можливостей» [2.]

SALICUK планує впродовж наступних двох років інвестувати 150 млн. доларів в сільськогосподарські технології, інфраструктуру, нове обладнання і консолідацію земельного банку агрохолдингу. Також, компанія буде і надалі інвестувати свої кошти в Україну.

3.3 Комплексний аналіз ефективності діяльності міжнародної компанії

Як вже неодноразово згадувалось, фінансову звітність використовують внутрішні та зовнішні користувачі, щоб прийняти певні економічні рішення. Для цього здійснюють її аналіз, який буде ефективним за наявності і повного розкриття всіх його базових елементів.

Н.І. Демчук та І.І. Туболець зазначають: «Аналіз фінансової звітності – це одна із найважливіших функцій управління, що дає можливість визначити конкурентоспроможність суб'єкта господарювання в ринковій економіці» [83, с.46].

На практиці, для аналізу фінансової звітності, використовують такі методи:

- вертикальний;
- горизонтальний;
- метод коефіцієнтів;
- системні методи.

Одним із основних критеріїв визначення фінансового стану компанії є оцінка і аналіз її платоспроможності, тобто здатності вчасно розраховуватися за довгострокові зобов'язання. Саме тому, платоспроможною слід вважати ту компанію у якої активи переважають над зовнішніми зобов'язаннями.

Якщо компанія, реалізуючи поточні активи, здатна оплачувати свої короткострокові зобов'язання, то вона являється ліквідною. Основним завданням аналізу ліквідності є перевірка синхронності надходжень і витрат фінансових ресурсів, тобто здатність розраховуватися власним майном за зобов'язаннями у визначені періоди часу.

На ліквідність балансу (збільшення або зменшення впливають певні фактори., рис. 3.5.

Примітка. Сформовано на основі [40].

Рис. 3.5 Фактори зміни ліквідності балансу компанії

Слід зазначити, що показники ліквідності необхідні не лише керівникам компанії, а різним користувачам аналітичної інформації: коефіцієнт поточної ліквідності – покупцям і власникам акцій і облігацій компанії; коефіцієнт швидкої ліквідності – банкам; коефіцієнт абсолютної ліквідності – постачальникам сировини і матеріалів.

Негативним для компанії є високе значення показників, оскільки це свідчить про неефективне використання фінансових ресурсів. Низькі значення показників. Низьке ж значення ліквідності свідчить про проблеми із розрахунками за свої короткострокові зобов'язання. Це, у свою чергу, знижує довіру партнерів і контрагентів до компанії та негативно впливає на залучення позикових ресурсів.

Застосовуючи метод коефіцієнтів, ми визначили показники ліквідності та фінансової стійкості.

Таблиця 3.3

Коефіцієнти ліквідності «Мрія Трейдинг» за 2016 і 2017 роки

Показники	2016 рік	2017 рік	Нормативне значення	Розрахунок
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,047	0,054	0,1-0,25	$K_{ал} = (\text{Грошові кошти} + \text{Поточні фінансові інвестиції}) / \text{Поточні зобов'язання}$
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,73	0,47	0,7-0,8	$K_{шл} = (\text{Поточні активи} - \text{Запаси}) / \text{Поточні зобов'язання}$
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,96	0,96	0,5-1	$K_{пл} = \text{Поточні активи} / \text{Поточні зобов'язання}$

Примітка. Сформовано на основі [1б].

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показав, що у 2016 році за рахунок найліквідніших активів, компанія негайно може погасити 4,75% поточних зобов'язань. У 2017 році цей показник збільшився на 1%, що має позитивне значення для компанії. Проте, він значно менший за нормативне значення.

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2017 році значно зменшився порівняно з попереднім роком і становив 0,47, що негативно впливає на діяльність компанії. Незмінним залишився коефіцієнт поточної ліквідності – 0,96.

Ми проаналізували баланс (див. додаток Л) компанії «Мрія Трейдинг» і здійснили аналіз фінансової стійкості. (табл.. 3.3)

Так коефіцієнт фінансової незалежності збільшився у 2017 році на 0,0094, що є позитивною зміною. Проте його значення є значно меншим за нормативне. Це вказує на незабезпеченість власними коштами позикових, тобто, компанія не зможе погасити свої зобов'язання реалізувавши, сформоване із власних джерел, майно.

Коефіцієнт концентрації поточної заборгованості, який показує частину активів сформованих за рахунок позикових ресурсів короткострокового характеру, за рік зменшився на 0,005. Також не відповідає нормі коефіцієнт концентрації позикового капіталу. Цей показник у 2017 році зменшився на 0,009, а це означає, що зменшилась частка позикових коштів у фінансуванні компанії.

Таблиця 3.4

Аналіз фінансової стійкості «Мрія Трейдинг»

Коефіцієнти	На початок року	На кінець року	Зміни (+/-)	Норматив	Розрахунок
Фінансової незалежності (автономії)	-0,008	0,0014	+0,0094	>0,5	$K_{\text{фн}} = \frac{p.1495}{p.1900}$
Концентрація поточної заборгованості	1,001	0,996	-0,005	-	$K_{\text{пз}} = \frac{p.1695}{p.1300}$
Концентрація позикового капіталу	1,007	0,998	-0,009	<0,5	$K_{\text{пк}} = \frac{p.1595+p.1695}{p.1900}$
Фінансової стійкості	-0,008	0,0014	+0,0094	>1	$K_{\text{фс}} = \frac{p.1495}{p.1595+p.1695}$
Забезпечення запасів власним капіталом	-0,129	-0,07	+0,059	>0,6-0,8	$K_{\text{зз}} = \frac{p.1195-p.1695}{p.1100}$
Фінансового левериджу (ризикау)	-128,684	730,42	859.104	-	$K_{\text{фл}} = \frac{p.1595+p.1695}{p.1495}$
Маневреність власного капіталу	3,872	-25,165	-29,037	-	$K_{\text{мвк}} = \frac{p.1195-p.1695}{p.1495}$
Маневреність позикового капіталу	0,03	0,034	+0,004	-	$K_{\text{мпк}} = \frac{p.1195-p.1695}{p.1595-p.1695}$
Маневреність оборотних активів	-0,03	-0,036	-0,006	0,2	$K_{\text{ма}} = \frac{p.1195-p.1695}{p.1195}$

Примітка. Сформовано на основі [16].

Показник фінансової стійкості становить лише 0,0014 і значно менший за нормативне значення, що свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства. Але, слід врахувати те, що він збільшився на 0,0094 порівняно з 2016. Це означає, що компанія вже менш залежна від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт забезпечення запасів власним капіталом має негативне значення, як у 2016 (-0,129) так і в 2017 (-0,07) році, а це свідчить про те, що власний оборотний капітал відсутній.

Визначивши коефіцієнт фінансового левериджу, ми можемо сказати, що є дуже великий ризик при вкладанні капіталу в цю компанію. У 2017 році він становив 730,42. Це свідчить про зниження фінансової стійкості, тобто посилення залежності компанії від інвесторів і кредиторів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу значно зменшився у порівнянні з 2016 роком і має від'ємне значення – -25,165, а це не забезпечує достатньої гнучкості у використанні власного капіталу.

Коефіцієнт маневреності позикового капіталу показує, яка його частина в обороті. У 2017 році цей показник майже не змінився і становив 0,034.

У 2017 році знизився показник маневреності оборотних активів, тобто зменшилася гнучкість у використанні оборотних активів.

Використовуючи горизонтальний та вертикальний методи, ми провели аналіз фінансово-майнового стану компанії на основі консолідованого звіту «Мрія Агрохолдинг» за 2017 рік.

Таблиця 3.5

Аналіз активу балансу «Мрія Агрохолдинг» за 2016-2017 роки (тис.дол.)

Активи	2017	2016	Відхилення (+/-)
Необоротні активи			
Основні засоби	132186	123812	+8374
Нематеріальні активи	450	404	+46
Довгострокові біологічні активи	338	542	-204
Довгострокові фінансові інвестиції	779	1370	-561
Оборотні активи			
Запаси	10962	26816	-15854
Поточні біологічні активи	51579	14818	+36761
Поточні фінансові інвестиції	10210	11966	-1756
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	770	1356	-586
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	4127	6044	-1917
Гроші та їх еквіваленти	9984	19351	-9367
Баланс	221385	206479	+14906

Примітка. Сформовано на основі додатка М.

За даними таблиці, можна стверджувати, що активи компанії зросли на 14906 тис. дол. Ці зміни відбулися за рахунок збільшення основних засобів на 8374 тис. дол., нематеріальних активів – 46 тис. дол., поточних біологічних активів – 36761 тис. дол. та зниження всіх інших показників. Слід зазначити, що значно зменшилися грошові кошти компанії на 9367 тис. дол..

Здійснивши вертикальний аналіз, ми можемо сказати, що частка необоротних активів у 2016 році становила 61,08 % від усіх активів. У 2017 році цей показник зменшився на 0,67 %. Найбільшу частку за ці роки займають основні засоби, а найменшу нематеріальні та довгострокові біологічні активи.

Оборотні активи у 2017 році становлять 39,59%, а саме: запаси – 5%; поточні біологічні активи – 23,29% ; поточні фінансові інвестиції – 4,6%; дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги – 0,35%; дебіторська заборгованість за виданими авансами – 1,86%; гроші та їх еквіваленти – 4,5%.

Зміни, які відбулися в основних засобах спричинені: прибуття – 6559 тис. дол.; вибуття – 3438 тис. дол.; впливом зміни валютних курсів – 5253 тис. дол.

Протягом 2017 року, компанія капіталізувала 38 542 тис. дол. (2016 рік – 37198 тис. дол.) в сільськогосподарську продукцію зі справедливою вартістю 2947 тис. дол. Біологічні активи представлені сільськогосподарськими культурами в розмірі 51 198 тис. дол. (2016 рік – 14 171 тис. дол.) і тваринництвом на суму 381 тис. дол. (2016 рік – 647 тис. дол.).

Що стосується пасиву балансу компанії, можна сказати, що значних змін в показниках не відбулось. Випущений та повністю сплачений акціонерний капітал компанії у 2016 та 2017 роках становив 63 тис. дол. у вигляді 4 250 010 простих акцій номінальною вартістю 0,01 євро за одну акцію. Усі акції є рівноправними (мають однакове право на голосування та на виплату дивідендів).

Доходи в основному представлені продажем сільськогосподарської продукції в розмірі 21,348 тис. дол. (2016 рік – 3 194 тис. дол.), додаток П.

Витрати компанії збільшилися у порівняння з 2016 роком. Адміністративні витрати у 2017 році становили 1 498 тис. дол. (2016 рік – 4,390 тис. дол.) і представлені виплатами, що сплачуються професійним консультантам і юристам у зв'язку з процесом реструктуризації боргу. Фінансові витрати представлені: процентні витрати на дефолтні кредити і позики – 43311 тис. дол.; штрафи за кредитами і позиками – 39502 тис. дол.; збільшення резервів на гарантії – 23167 тис. дол. Інші витрати в основному включають збитки від реалізації основних засобів у розмірі до 2 303 тис. дол., витрати на земельну власність в розмірі 1 346 тис. дол., ПДВ до 1000 тис дол. та втрата біологічних активів на суму 980 тис дол.

МСФЗ не надають жодних правил оцінки ЕВІТДА, і тому цей індекс не може розглядатися як індикатор альтернативного прибутку, який оцінюється згідно з МСФЗ.

Таблиця 3.6

ЕВІТДАкомпанії за 2016 і 2017 роки

Показник	2017 рік	2016 рік
Збиток перед податком на прибуток	(97220)	(100127)
Чиста вартість фінансування	94397	85235
Адміністративні витрати на реструктуризацію боргу	1498	4390
ЕВІТДА	(1325)	(10502)

Примітка. Сформовано на основі додатка М.

Негативний показник ЕВІТДА говорить про те, що діяльність компанії є збитковою вже на операційній стадії, ще до виплат за використання запозиченого капіталу, податків, амортизації.

Висновки до розділу 3

Проаналізувавши показники фінансової звітності міжнародної компанії, можна зробити наступні висновки:

Важливим елементом регулювання процесу складання фінансової звітності компанії являється дотримання всіх якісних характеристик та принципів. На прийняття ефективного управлінського рішення впливає достовірна, правдива та неупереджена інформація, насамперед це стосується інформації, що висвітлена в фінансовій звітності. У компанії з відповідальністю ставляться до формування показників фінансової звітності, відповідно чинним нормативно-правовим актам. Відповідальність щодо організації, ведення обліку, його контролю та складання фінансової звітності покладена на фінансовий департамент на чолі з першим заступником фінансового директора.

Зовнішньоекономічна діяльність організована згідно всіх вимог чинного законодавства, при цьому не суперечить міжнародним стандартам. «Мрія Агрохолдинг» експортує продукцію в більш як 20 країн світу, включаючи найбільші харчові компанії Європи. Її експорт значно переважає над імпортом. Продукція експортується в такі країни: Саудівська Аравія, Індія, Португалія, Єгипет, та інші.

У 2017 році компанія збільшила свої витрати. В першу чергу це пов'язано з реструктуризацією боргу. Збільшилися активи, за рахунок основних засобів та поточних біологічних активів. Показники фінансової стійкості показали, що у компанії відсутній власний оборотний капітал і вона не зможе погасити свої зобов'язання реалізувавши власне майно. Також, низькими є показники ліквідності.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Розглянувши теоретичні та практичні аспекти формування фінансової звітності міжнародних компаній, а також здійснивши аналіз її показників, можна зробити такі висновки і пропозиції:

1. Фінансова звітність міжнародних компаній відіграє важливу роль для усіх користувачів, виходячи з їх індивідуальних потреб і необхідна для прийняття правильних економічних рішень. Звітність є комплексною моделлю вираження інтересів суб'єктів ринку, що постійно розвивається та вдосконалюється завдяки сучасним змінам економічного середовища. Система надійної фінансової звітності в різних галузях промисловості сприяє гарній конкуренції та полегшує надходження капіталу. Це, в свою чергу, сприяє економічному розвитку підприємства як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках.

2. Значна увага науковців у сфері бухгалтерського обліку приділяється підвищенню релевантності звітності для користувачів бухгалтерської інформації. Одним із шляхів вирішення даної проблеми є формування системи інтегрованої звітності на підприємстві, що об'єднує фінансові та нефінансові показники. Проведення ґрунтовних досліджень у даній сфері є одним з найбільш актуальних напрямів розвитку фінансової звітності, що вимагає уваги вчених з урахуванням інституційних особливостей національної практики складання та оприлюднення звітності.

3. Основними причинами зниження рівня якості фінансової звітності є: низька ефективність ринку капіталу, що проявляється в інертності реакції користувачів на зміни, що відбуваються в діяльності підприємств на зовнішніх ринках і відображаються в звітності; невідповідність змістовного наповнення фінансової звітності потребам її користувачів; консерватизм та упередженість національних облікових регуляторів, які можуть виступати перепорою на шляху до застосування передового міжнародного досвіду.

4. Підприємства, які займаються міжнародною діяльністю, мають необхідність: по-перше, в удосконаленні традиційних форм звітності, а також змісту та структури пояснювальних записок, які надають розширену інформацію щодо статей основних звітів; по-друге, у впровадженні нових форм звітності, зокрема, звітів зі стійкого розвитку; по-третє, в удосконаленні процесів складання консолідованої звітності у зв'язку з активізацією процесів злиття та поглинання.

5. Міжнародні компанії, які готують показники фінансової звітності згідно національних вимог повинні трансформувати свою звітність до міжнародних стандартів. Це можливо зробити за допомогою двох методів, а саме: трансформація або паралельний облік (конверсія). Кожен з цих методів має певні переваги і недоліки, порівнявши які власники компаній можуть зробити свій вибір. Так, наприклад, компанії, котрим необхідно раз на рік отримувати звітність за МСФЗ, використовують метод трансформації. Інші ж обирають метод паралельного обліку, оскільки він дає можливість оперативно отримувати звітність за двома стандартами і використовувати ці звіти в управлінні компанією та розробці подальших планів.

6. Якщо компанія здійснює зовнішньоекономічну діяльність або якщо має закордонні дочірні підприємства, об'єктивно виникає необхідність у відображенні у фінансовій звітності операції в іноземній валюті. При цьому доцільним є перерахунок статей фінансової звітності, оскільки вона складається тільки у національній валюті. Для перерахування господарських операцій із однієї валюти у іншу використовують валютний курс.

7. При формування фінансової звітності міжнародних компаній необхідно враховувати всі аспекти, що впливають на неї, а саме: інфляція, валютні коливання, звітні сегменти, хеджування, консолідація тощо. Зокрема, якщо не враховувати рівень інфляції, виникає великий ризик отримання неточної інформації про реальний фінансовий стан компанії, а це, в свою чергу, негативно впливає на її виробничу діяльність. Проте у вітчизняній обліковій

практиці перерахунок показників з урахуванням рівня інфляції не застосовується. Звітність за сегментами вказує на зв'язок між фінансовою звітністю й інформацією, що надається в коментарях до неї, дає змогу користувачам отримати більш достовірну й релевантну інформацію. При хеджуванні змінюється ліквідність, платоспроможність, рентабельність та фінансова стійкість, а це в свою чергу, впливає на інвестиційну привабливість компанії.

8. Фінансова звітність досліджуваної компанії «Мрія Агрохолдинг» складена відповідно до чинного законодавства та внутрішніх регламентів і відповідає всім якісним характеристикам. Також звітність подається у консолідованому вигляді, підтверджується провідними аудиторськими фірмами кожне звітне (календарне) півріччя та публікується тільки англійською мовою на офіційному web-сайті компанії. Відповідальність щодо організації, ведення обліку, його контролю та складання фінансової звітності покладена на фінансовий департамент на чолі з першим заступником фінансового директора.

9. Зовнішньоекономічна діяльність компанії «Мрія Агрохолдинг» організована згідно всіх вимог чинного законодавства, при цьому не суперечить міжнародним стандартам. «Мрія Агрохолдинг» продає продукцію в більш як 20 країн світу, включаючи найбільші харчові компанії Європи. Експортує переважно сільськогосподарську продукцію, а імпортує техніку, яку бере в операційну чи фінансову оренду. Її експорт значно переважає над імпортом. Продукція експортується в такі країни: Саудівська Аравія, Індія, Португалія, Єгипет, та інші.

10. У зв'язку з реструктуризацією боргу, витрати компанії у 2017 році збільшилися. Аналіз показників фінансової звітності показав, що баланс компанії не є абсолютно ліквідним, відсутній власний оборотний капітал, компанія не зможе погасити свої зобов'язання реалізувавши власне майно. Негативний показник EBITDA говорить про те, що діяльність компанії є збитковою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Accounting in Ukraine under implementation of the European legislation [Електронний ресурс] : monograph / M. Luchko, N. Khorunzhak, I. Benko [etal.] ; under the guidance M. Luchko. – Ternopil : TNEU, 2017. – 232 p.
2. Melnyk N. History of origins and development of system of international accounting [Text] / Nataliya Melnyk // Journal of European Economy. – 2013. - 12 (4). – p. 487-497.
3. Андрієнко В.О. Принципи формування фінансової звітності на підприємствах України та за кордоном / В.О. Андрієнко, П.С. Тютюнник // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2009. – № 3 (49). – С. 12–15
4. Бабіч В.В. Фінансовий облік-2 (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність): навч. посіб./ В.В.Бабіч .-К.:КНЕУ,2010.-433с.
5. Бакурова Г. В. Значення фінансової звітності підприємств для прийняття рішень на її основі / Г. В. Бакурова, О. І. Трохимець // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2013. – № 1. – С. 92-95.
6. Бальоха А.Н. Вплив інфляційних процесів на фінансовий сан підприємства в умовах глобалізаційних викликів/ А.Н. Бальоха//Актуальні питання сьогодення.-2018. – № 5. – С. 31–33.
7. Безверхий К. В. Інтегрована звітність підприємства: удосконалення організації і методики її складання / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 5. – С. 23–28.
8. Безверхий К. В. Облікові підходи до формування фінансової звітності: національний та міжнародний аспекти / К. В. Безверхий // Наукові праці НДФІ : наук. зб. / М-во фінансів України, Акад. фінанс. упр., Н.-д. фінанс. ін-т ; [редкол.: Т. І. Єфименко та ін.]. - Київ, 2016. - Вип. 2. - С. 62-71.

9. Безверхий К. Принципи бухгалтерського обліку та їх вплив на обліково-звітну інформацію підприємства / К.Безверхий // Галицький економічний вісник. – 2012. – № 6 (39). – С. 76–92.

10. Безверхий, К. Соціально-орієнтована звітність підприємства / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 2–3. – С. 70–78.

11. Безруких П. С. Коментарий к Положению по бухгалтерському учету “Информация по сегментам” (ПБУ 12/2000) / П. С. Безруких // Главбух. – 2000. – № 14.

12. Безручук С.Л. Алгоритм оцінки якості інформації в звітності / С.Л. Безручук // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2014. – № 2 (29). – С. 24–32

13. Бойко, К. В. Облік і аналіз хеджування (на прикладі підприємств переробної промисловості): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)” / К. В. Бойко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2010. – 19 с.

Яцишин С. Р., Бенько І. Д. Форми реорганізації підприємств у процесі укрупнення / С. Яцишин, І Бенько // Сталій розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. Випуск 2 (27), 2015. – Хмельницький, 2015. – С. 98-108.

14. Василенко, Н. К. Облік і аналіз фінансових інструментів хеджування грошових потоків підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)” / Н. К. Василенко. – К., 2012. – 21 с.

15. Виноходова А.Ф. Существенность и качество информационного обеспечения экономического анализа / А.Ф. Виноходова, И.Н. Марченкова [Електронний ресурс].–Режимдоступу:http://rae.ru/fs/?article_id=7781418&op=show_article§ion=content.

16. Відносні показники ліквідності і платоспроможності [Електронний ресурс] // Режим доступу <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/102-vidnosni-pokaznyky-likvidnosti>

17. Волкова І.А. Розрахунки іноземною валютою та їх облік в зовнішньоекономічній діяльності підприємств України [Текст] / І.А. Волкова,

Б.І. Іванюк // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011. – № 7. – С.184–187. 2

18. Воскобійник Ю.С. Облікове забезпечення оподаткування прибутку підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 / Ю.С. Воскобійник ; Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки» УААН. – К., 2007. – 20с.

19. Галещук С.М. Застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку операцій в іноземних валютах в умовах реформування вітчизняної економіки // Збірник тез Десятої Всеукраїнської наукової Internet-конференції студентів і молодих вчених, присвяченої видатним вченим в галузі бухгалтерського обліку, фінансового аналізу та контролю І.В. Малишеву, П.П. Німчинову [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://eztuir.zdu.edu.ua/id/eprint/3330>

20. Георгієва Н.І. Вимоги до бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств: семантичний підхід / Н.І.Георгієва // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2(17) С.61-65

21. Гнатишин, Л. Б. Організація обліку [Текст] : навч. посібник / Л. Б. Гнатишин, О. С. Прокопишин. - Львів : Магнолія, 2014. - 432 с

22. Гоголь, М. М. Особливості формування звітності за умов розвитку МСФЗ та її вплив на процес організації обліку аграрних підприємств / М. М. Гоголь // АгроСвіт. – 2015. – № 20. – С. 41–45.

23. Гончаренко О.О. Оцінка якості фінансової звітності / О.О. Гончаренко, О.В. Лук'янець // Проблеми обліку, аналізу, аудиту і контролю. – 2013. – № 3 (18). – С. 26 –270.

24. Гордополов В.Ю. Принципи бухгалтерського обліку в інформаційному просторі управління зовнішньоекономічною діяльністю/ В.Ю. Гордополов // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: зб. наук. праць. – Т., 2018. – С.19–31.

25. Грибовська Ю. М. Трансформація фінансової звітності та перехід на МСФЗ/ Ю. М Грибовська //Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка.-2015 - Вип .-162.- С. 113-122.
26. Діділовський О.М. Проблеми та перспективи застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні / О.М. Діділовський // Міжнар. зб. наук пр. – 2011. – Вип. – 1(19). – С.142-146
27. Давидюк Т. В. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / Т. В. Давидюк [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». - Харків : Гельветика, 2016. - 391 с.
28. Єпіфанова, І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.
29. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
30. Задніпровський О. Г. Методика формування управлінської звітності за сегментами діяльності: проблеми і можливості/ О. Г. Задніпровський // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаїв : Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2015. – Вип. 6. – С. 993-998.
31. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>
32. Закон України «Про зовнішню економічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 29 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
33. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В. П. Пантелєєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий ; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелєєва]. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – 432 с.

34. Звітність підприємств: пакет візуального супроводження для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" / уклад.: О.В. Топоркова, Т.О. Євлаш; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харьков: ХДУХТ, 2017. – 80 с.

35. Звітність підприємства [текст] : підручник. / [М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 570 с.

36. Івахів Ю. Сутність і роль фінансової звітності у системі інформаційного забезпечення суб'єктів ринку [Текст] /Ю. Івахів// Економічний аналіз. – 2010. - № 5.– С. 264-267.

37. Івченко І.Ю. Оцінка якості інформації / І.Ю. Івченко // Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://ebooktime.net/book_249_glava_41_7.1._%D0%9E%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.html.

38. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент / Г.Г. Кірейцев / Житомир: ЖІТІ, 2001 . – 440 с.

39. Коваленко Г. В. Фінансова звітність як джерело інформації для прийняття управлінських рішень/ Г. В. Коваленко //Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки - 2016.-№4.-С.158-162.-Режимдоступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpusk_2016_4_22

40. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Р.О. Костирко. – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.

41. Красномовец Н.О. Приведення національної системи обліку і фінансової звітності до міжнародних стандартів [Електронний ресурс]: - Режим доступу:<http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/17442/1/54-Krasnomovets-105-107.pdf>. С. 105-107.

42. Ксендзук В. В. Вплив застосування хеджування на показники фінансової звітності: аналітичний аспект / В. В. Ксендзук // Економічний аналіз. - 2015. - Т. 19(2). - С. 91-96. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2015_19%282%29__15
43. Кузнецова С. О. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. / С. О. Кузнецова, І. Б. Чернікова. – Харків : ХТЕІ КНТЕУ, 2016. – 318 с.
44. Лаговська О.А. Обліково-аналітичне забезпечення вартісно-орієнтованого управління: теорія та методологія: [монографія] / О.А. Лаговська. - Житомир: ЖДТУ, 2012. - 676 с.
45. Лень В. С. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб. / В. С. Лень. – К.: ЦУЛ, 2006 – 696 с.
46. Лукашова І.О., Богодух О.Г. Вплив змін валютних курсів на фінансову звітність: проблеми обліку та шляхи їх вирішення у міжнародній практиці [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://rusnauka.com/8_DNI_2009/Economics/43206.doc.htm
47. Лучко М. Р. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько, 2016. – Тернопіль: Економічна думка. – 360 с.
48. Лучко М.Р. Консолідована фінансова звітність: теоретична концептуалізація побудови: [монографія] / М.Р. Лучко. – К., 2007. – 263 с.
49. Лучко М.Р. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник / М.Р. Лучко, Н.Г. Мельник, С.В. Сисюк. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ». – 2015. – 356 с.
50. Лучко М.Р. Облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами [Текст] // М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль. – 2016. – 251с.
51. Лучко, М. Р. Холдинг як форма об'єднання підприємств у вітчизняній та зарубіжній практиці [Текст] / М. Р. Лучко, С. Р. Яцишин // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів II міжнар. наук.-

практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 20 листоп. 2017 р.] . Т. 1 / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. - Тернопіль : ТНЕУ, 2017. - С. 97-101.

52. Лучко, М. Р. Консолідація фінансової звітності [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. Р. Лучко, С. Р. Яцишин. - Тернопіль : ТНЕУ, 2017. - 281 с. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/28695>

53. Малюга Н. М., Пархоменко В. М. Бухгалтерський облік (загальна теорія. Конспект лекцій в схемах і таблицях). – К.: ТОВ Видавництво «Консультант» . 2017. 67 с. (кор..інформ с..9)

52. Мельник Н. Г. Історичні та міжнародні аспекти обліку іноземної валюти / Н. Г. Мельник // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2016. – Вип. 12. – С. 505-508.

53. Мельник Н. Транспарентність обліку як складова сприятливості ведення бізнесу в Україні / Н. Мельник // Бухгалтерський облік і аудит. - 2015. - № 4. - С. 10-17.

54. Мельник Н. Характеристика сучасного рівня впровадження МСФЗ в світі / Наталія Мельник // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 3. – С. 25-30.

55. Мельник Н.Г. Історія виникнення і розвитку міжнародної системи обліку / Н.Г.Мельник // Журнал європейської економіки. – 2013. – Т. 12 (№ 4). – С. 507-518.

56. Мельник Н.Г. Особливості аудиту на міжнародному рівні : монографія / Наталія Мельник // Економічна криза: фактори, моделі та механізми подолання: монографія / за заг. ред. С.А. Ткаченка, М.С. Пашкевич.; М-во освіти і науки України; Міжнар. технол. ун-т «Миколаївська політехніка»; Нац. гірн. ун-т. Харк. ін.-т банк. спр. Житомир. держ. ун-т. – Дніпропетровськ: НГУ, 2015. – С. 143-152

57. Мельник Н.Г. Регулювання обліку на міжнародному рівні / Н.Г. Мельник // Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Тернопіль, 30 червня 2017 р.) –Тернопіль: ТНЕУ, 2017.– с.141-143

58. Мельник, Н. Г. Особливості розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобалізації [Текст] / Н. Мельник, Н. Михайлишин // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. – 2009. – № 17, т. II. – С. 217-220.

59. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності № 433 від 28.03.2013 р. затверджені Міністерством фінансів України.

60. Михайлова, Т. Фінансова звітність філій та головних підприємств: складаємо й подаємо / Т. Михайлова // Все про бухгалтерський облік. – 2014. – № 119. – С. 8–9.

61. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності : Міжнародний документ від 01.01.2012: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

62. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 (МСБО 21). Вплив змін валютних курсів : Міжнародний документ від 01.01.2012: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022

63. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 27 (МСБО 27). Консолідована та окрема фінансова звітність: Міжнародний документ від 01.01.2012: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

64. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 (МСБО 29) Фінансова звітність в умовах гіперінфляції* Міжнародний документ від 01.01.2012: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

65. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 34 (МСБО 34). Проміжна фінансова звітність Міжнародний документ від 01.01.2012: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

66. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів: Міжнародний документ від 01.01.2012: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

67. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 (МСБО 10) Консолідована фінансова звітність: Міжнародний документ від 01.01.2013: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

68. Момотюк Л. Є., Шкуліпа Л. В. Принципи підготовки та подання фінансової звітності за МСФЗ: синтез теорії та практики / Л. Є. Момотюк, Л. В. Шкуліпа // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 22. – С. 7-12.

69. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність": Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

70. Національне Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

71. Національне Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів": Наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2014 р. № 754. - Режим доступу: <https://zakon.help/law/193>

72. Офіційний сайт Агрохолдинг «Мрія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mriya.ua>

73. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

74. Пирець Н.М. Складання консолідованої фінансової звітності за міжнародними та національними стандартами / Н.М. Пирець, Н.А. Мінченко // Економічний простір.–2013.№ 70. – с. 243-251

75. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції» Міністерство фінансів України. Положення, Наказ від 28.02.2002 , №147(із змінами і доповненнями, внесеними Законами України)

76. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» Міністерство фінансів України. Положення, Наказ від 19.05.2005 , №412 (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України)

77. Проект Закону : про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (щодо вдосконалення деяких положень) / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62044.

78. Рожелюк В. М. Стандартизація та гармонізація обліку в контексті міжнародних та національних стандартів // Інноваційна економіка. – 2011. – № 4 (23). – С. 118–122

79. Рожелюк, В. М. Організація бухгалтерського обліку діяльності переробних підприємств [Текст] : монографія / В. М. Рожелюк. - К. : ННЦ ІАЕ, 2013. - 488 с.

80. Семенишена Н.В., Ткач Т.О. Звітність як елемент методу бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит та управління економічними процесами в світовій і національній економіці: історія, сучасність, перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 23 жовтн. 2014 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2014. С. 65–67.

81. Синиця Т.В., Осьмірко І. В. Бухгалтерський облік: теоретичні основи, організація та оптимізація облікових процесів [Текст] : навч. посіб. / Т. В. Синиця, І. В. Осьмірко ; Харків. нац. пед.ун-т ім. Г. С. Сковороди. - Харків : Панов А. М., 2016. - 274 с.

82. Смірнова І. В. Вплив зміни валютних курсів на фінансову звітність: аналіз закордонного та вітчизняного досвіду / І. В. Смірнова, Н. В. Смірнова // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. - 2014. - № 2(1). - С. 127-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2014_2%281%29_28

83. Туболець І.І. Теоретичні аспекти комплексного аналізу фінансової звітності підприємства / І.І. Туболець, Н.І. Демчук // Агросвіт. – 2012. – № 4. – С. 44 – 48.

84. Харламова О. В. Трансформація як спосіб підготовки фінансової звітності за МСФЗ. [електронний ресурс]. – Режим доступу:

85. Шеверя Я.В. Регулювання та якість фінансової звітності в Україні / Я.В. Шеверя // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2014. – № 1 (28). – С. 302–316.

86. Яцишин, С. Р. Етапи формування консолідованої фінансової звітності [Текст] / Яцишин С. Р., Хаблюк О. А. // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 26 черв. 2018 р.] / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - С. 69-72.

87. Яцишин, С. Р. Консолідація фінансової звітності: історичні передумови виникнення та розвитку / С. Яцишин, О. Хаблюк // Вісник Одеського національного університету. – Том 22. Випуск № 3 (56). – Одеса, 2017. – С. 185-189. Режим доступу : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/28935>

88. Яцишин С. Р. Консолідація фінансової звітності: автоматизація процесу формування / С. Яцишин // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск № 14. Грудень 2016 р. Електронне фахове видання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/209.pdf>

89. Яцишин С. Р. Методика і технологія консолідованої фінансової звітності / С. Яцишин // Ефективна економіка. Електронне наукове фахове видання. Випуск № 8, 2016. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5113>

90. Яцишин, С. Р. Ознаки міжнародної системи бухгалтерського обліку / Світлана Яцишин // Формування інформаційного потенціалу бухгалтерського обліку, контроль, аналіз та аудит в умовах глобальних економічних змін : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. ПДАТУ [Камянець-Подільський, 18-19 квітня 2013 р.] – Тернопіль : Крок, 2013. – С. 202-205.